

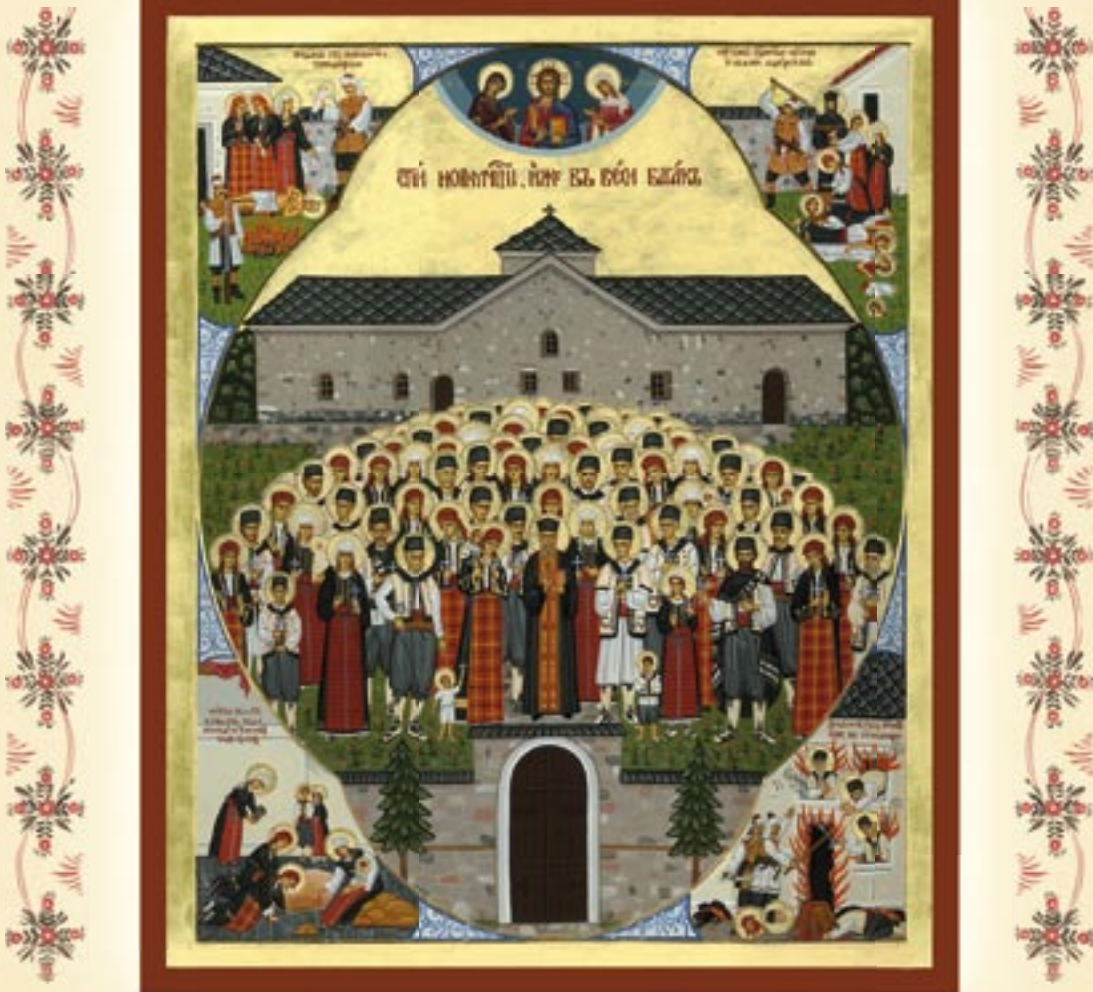
ПРАВОСЛАВНО

СЛОВО

„Аз съм с вас през всички дни
до свършека на света. Амин.“
(Мат. 28:20).

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА СТАРОСТИЛНА
ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

БРОЙ 2
април — юни
год. XIV — 2006 г.

ЦЪРКОВНО-БОГОСЛУЖЕБНАТА ПРОСЛАВА НА

БАТАШКИТЕ НОВОІЗЧЕНІЦИ

16-17 май (3-4 май, ст.ст.) 2006 г.

София, катедрален храм „Успение Богородично“

Триадицкий епископ ФОТИЙ

БЪЛГАРИЯ, КОЯТО НАЦЕРИХИШЕ

«И като копаха Исааковите слуги в долината..., намериха там кладенец с жива вода» (Бит. 26:19)

Възлюбени в Христа Спасителя братя и сестри, чеда на светата наша Майка — Православната Христова Църква!

Както повествува битуенписателят свети пророк Моисей, в дълбоката библейска древност нашият праотец

Исаак отново изкопал кладенците, които преди били изкопани от баща му Авраам и които по-късно идолопоклонниците филистимци били затрупали (Бит. 26:18).

Вървим ние с вас из пустинята на нашето съвремие, възлюбени. Вървим и скърбим за затрупаните кладенци с жива вода. Повечето от нашите съвременници не ни забелязват, ако пък ни зърнат, поспрат се за миг, присмеят ни се, задето въздигнаме

* Слово в гения на прославлението на светите баташки новомъченици, 17 май (4 май, ст. ст.) 2006 г.

по пресъхнали според тях кладенци, и отминават, забързани към миражите на омайни оазиси...

И ако ние само скърбим по затрупаните кладенци, присмехулиците ще бъдат прави. Но заловим ли се да копаем, подобно на Исааковите слуги, подигравачите и хулителите не ще ни обезсърчат със злостните си подмятания. Защото трудът ни не ще остане напразен и ние ще намерим кладенци с жива вода. Вярваме, че ще намерим. И нейните струи ще напоят изнурените ни души, а нашите съдници, ако не поискат да вкусят от кристално чистата течност, или пък тя им се стори някак банална — вода..., ще продължат безполезно да тичат към бленуваните миражи...

Ето, преди около две години ние започнахме да копаем един от тия затрупани кладенци. Копяхме с вяра и надежда и не останахме посрамени. Изпод пръстта, камъните и пясъка бликна вечно живата вода на мъченическия подвиг, на кръвното свидетелство за Христа на нашите бащи и майки, избити за вяра и рог в Батак преди сто и тридесет години. Непреходната духовна сила и красота на този подвиг напои,

продължава на с. 4

Последната панихида за баташките новомъченици. 16 май (3 май, ст.ст.)

Бдението за баташките новомъченици. 16 май (3 май, ст.ст.)

Илфовски епископ ФЛАВИАН

(от Синода на Румънската Старостилна Православна Църква)

СЪКРОВИЩЕ, ОСТАНАЛО СКРИТО 130 ГОДИНИ

Ваше Преосвещенство, Възлюбени вярващи, Епископ Фотий — мой добър приятел — ме покани да участвувам в тази божествена служба в чест на прославлението на светци, за което се считам недостоеен. Подобни служби са огромна рядкост и особено в дни като нашите, в които — от християнско гледище — върлува духовна суша.

Винаги съм считал, че целият живот е един университет, където трябва да се учим как да умираме. И понеже най-драгоценният дар, с който Бог ни е угостил, е животът, трябва да помним, че [този дар] не е наша собственост и че един ден, когато Бог поиска, ние ще трябва да го върнем. Бог ни е насадил като дървета, от които Той очаква плодове. Ала — както казва Спасителят — дърво, което не дава плод, се отсича и се хвърля в огън (срв. Мат. 3:10). Да обърнем взор към днес прославлените новомъченици. Невидимо просвещавайки ги чрез светите Свои ангели, Бог е благоволил да ги издигне до най-високото стъпало на светостта — светостта на мъчениците. Божият съд е сполетял и престъпниците, и техните невинни жертви. По един начин ще си отидат тези, които са свидетелствували за Бога чрез проливането на своята кръв, а съвсем грубо ще е свършекът на земния живот за ония, които в името на своята вяра са убивали невинни люде. Дълбоко съм впечатлен как деца са отивали на смърт в името на Христа. А ние, зрели хора, побелели от житейски опит, се страхуваме да изповядваме Бога тук, където сме посадени.

Вие сте имали такава съкровище, което е останало скрито сто и трийсет години. Аз мисля, че Бог е очаквал да дойде подходящ човек, който да извърши такава едно прославление — издигане паметта на мъчениците от забвението. Нима другите църковници

не са познавали историята? Нима те не са знаели какво съкровище лежи край тях? Не, това винаги е било встрани от техните интереси. Затова те загубиха и ще продължават да губят най-светите и драгоценни, и благородни неща, истинския Христос.

Облажавам ви, възлюбени братя в Христа, че Бог ви е дарувал Негово Преосвещенство епископ Фотий — един добър наставник, който се грижи ден и нощ за вашите души. Както казва и Спасителят: всички, които са в стагото, биват закриляни (срв. Иерем. 23:4; Иезек. 34:11-16; Иоан. 19:27-29). А тези, които са се отклонили от него, се излагат на опасността да бъдат погълнати от вълците.

Светите мъченици от Батак са ни дали един възвишен философски и християнски урок, а именно, че когато имаш чисто сърце и изповядваш истинния Бог, тогава човешкото естество действа в други измерения, които ние не можем да познаем. Минали през меч и огън, те са се очистили като сребро в пещта на майстора.

Благодаря на Негово Преосвещенство епископ Фотий, благодаря и на всички священослужители, и на вас, братя християни, че днес ние всички заедно вземем участие в този прекрасен и божествен пир в чест на светите баташки новомъченици. Да се молят за нас и тук, на земята, и на небесата, понеже те, мъчениците, са единствените люде, които няма вече да бъдат съдени. Не мога да кажа нищо повече от това: свети новомъченици баташки, молете Бога за нас!

Христос възкресе!

* Слово в деня на прославлението на светите баташки новомъченици, 17 май (4 май, ст. ст.) 2006 г.

продължение от с. 2

освести гушите ни, оживи ги с наследуето на една България, която намерихме в пустинята на духовен разпад и безпапетство, на нравствена поквара и миражни блянове. И как ни се иска да извикаме ведно с „братолубивия бедняк“, за когото споменава свети Симеон Нови Богослов: „тичайте бързо и вие, за да получите, ... тичайте, братя, тичайте!“

Ала ето, тичат наши братя и сестри към призрачните примамливи оазиси, не щат да почерпят от кладенеца с жива вода. И не само това, но им се ще, подобно на филистимците, отново да го затрупат, та да оправдаят безумното си търчане подир мамещите миражи. Така една наша съвременничка наскоро обяви клането в Батак за мит, навярно от потребност да убеди самата себе си, че митично-призрачните оазиси в пустинята са непоклатима действителност. Какво да се прави... Едни ще хвърлят камък, други — шепя пръст и ще отминат. Ала не ще затрупат отново кладенеца с жива вода! Защото в този кладенец намерихме най-свидното — кристални струи, извиращи от нашата земна и небесна Тамковина. А утолим ли жаждата си с тази вода, по гумите на Спасителя, ние во веки не ще ожаднеем и от дълбините на сърцата ни ще потекаат реки от жива вода. Да, ние намерихме жива вода, намерихме живата вяра, живата надежда и живата любов на нашите предци, които са живи у Бога и Го молят за нас. В тия живителни струи оживяват и стават сърце на сърцето ни и дух на духа ни словата, изречени от очевидец на българската вяра и нравственост през 1877 година. Чуйте тия слова:

„Българските учителки... са почти изключително девойки, сирачета, посветили се на учителската работа, като че ли на някакъв свещен обет — за тях учителствуването е богоугодно дело. Своето възпитание и някои наченки на обща образованост те са получили или в градските училища, или в женските манастири (дори предимно в тях). Те са много религиозни и за тях Православието е не само вяра, но и свято народно знаме. За безупречната чистота на живота им няма какво да се

говори, още повече, че тук (както въобще в цяла България) обществената и семейната нравственост е на такава висота, че поразително контрастира с нравствеността от левия бряг на Дунава. ... Съпружеската изневяра тук е просто нечувано дело и който наруши закона, не би си намерил място в обществото. Всички биха гледали на него като на загубил честта и достойнството си, опозорен човек, а сред простолюдуето непоклатимата вяра в девическата нравственост достига дотам, че в много места не е прието момичетата да се изповядват ... преди женитбата си. Веднъж, когато, удивен от този факт, попитах една почтена майка на семейство защо това е така — тя ми отговори за 16-годишната си гъщеря: „Защото тя още няма за какво да се кае, тя е чиста, тя е ангел.“¹

Ето една от най-дълбоките жили в този кладенец, чиято жива вода е напоила гушите на баташките християни с решимост за свят мъченически подвиг! Не, това не е България, която загубихме, а България, която намерихме! И нека се присмиват подигравачите, нека многозначително клатят глава скептиците, нека хулят завистниците. Ние намерихме затрупан извор с жива вода, намерихме заробен небесен къс от нашата България, от истинската и неумираща България. И ще продължим да дигрим, ще продължим да копаем. Защото има още много кладенци, затрупани от новите идолопоклонници, от новите филистимци. Вярваме, че и в тия кладенци ще намерим жива вода. Като тази, що блика от подвига на баташките новомъченици — от тяхната нравствена сила, от тяхното мозъчно свидетелство за вяра и род.

Наши родни новомъченици от Батак — старци, бащи и майки, момци и девойки, невръстни дечица и младенци — молете Бога за нас да станем и ние жива тъкан от България, която намерихме, да станем жители на нашето вековечно небесно Отечество! Амин.

¹ Всеволод Владимирович Крестовски. Двадесет месеца в действащата армия (1877–1878). Зимница и Систов.

ЦЪРКОВНО_БОГОСЛУЖЕБНА ПРОСЛАВЯ НА БЯТАШКИТЕ НОВОЖВЪЧЕНИЦИ

Снимките от прославлението са направени от Николай Трейман и монах Власий.

ИЗ СЛУЖБАТА НА БАТАШКИТЕ НОВОЖЪЧЕНИЦИ

Тропарь, гласъ а.

Икѡ ѡвцы заколенїа вмѣнївшеса,
мѡдкн стѣрашныа за нѣма хрїтѡво пре-
терпѣсте, стѣрцы н мѡжїе съ юношамн,
младѣнцы съ мѣтерьмн, невѣсты цѣломѡд-
ренныа н дѣвы чѣтыа, батѣкѣстїн мѡченицы
всехвалнїн, рѡда бѡлгарскагѡ оукрашенїе:
молїте хрїтѣ бѣа нѣшего ѡ вѣроу н любѡвію
почнтѣющнхъ стѣдлїнѣа вѣша.

Кондакъ, гласъ ѳ.

Хрїтѣ не ѡвергѡстеса, мѡдкн странножїенныа
нзвѡлнѣше пѣче прелѣстнагѡ жнтїа
земнѣагѡ въ нечестївѣн вѣрѣ агарѣнстѣн:
сегѡ радн со вѣмн стѣымн на нѣсѣхъ жн-
тельствѡюще, непрестѣннѡ хрїтѣ бѣа молїте
ѡ прѣздѣющнхъ любѡвію пѣмѣтъ вѣшѣ,
н вѣмѣз сѣрдцемѣз зовѣщнхъ: радѣстеса,
многостѣдлїнїн ѡтцы н мѣтери нѣша!

Молїтва.

Ѡвсехвалнїн новомѡченицы батѣкѣстїн,
нхже стѣдлїнѣ стѡгны батѣкѣскїа
ѡсѣдлїшаса, нхже кровьмн землѣа бѡл-
гарскаа напоѣвшнса, златѡстѣбленное клѣїе
пронзрѣстѣ пшеницы нѣныа, въ напнтѣнїе
вѣрннхъ нмѡщнхъ родїтнса! Сѣ собрѣхомса
днѣсь почнтїтн пѣснѣмн свѣтїмн пресвѣтлоу
торжѣствѡ вѣше: днѣсь бо мѡре слѣное
земнѣагѡ жнтїа преплѣвшѣ, спѡдѡбнстеса
во ѡтѣчестѣїе нстїннѡе нѣше возвратїтнса,
н прѣд прѣстѡломѣз нстїннѡгѡ родїтѣла дѡшѣ
нѣшнхъ, трїїноспѣнагѡ бѣа, поклонїтнса,
прїносѣще кровь н рѣны своѡ сѣмѣ во свн-
дѣтельствѡ вѣрностн вѣшѣа законѣ
вжїтѣннѡмѣ, н бѡдѣннѣнѣ нѣмѣз вѣрѣ прѣ-
ѡтецѣз нѣшнхъ: вѣрѣ правослѣвнѣн, прѣчїтѣн,
непѡстѣднѣн, вселѣннѡю оутѣрднѣшн!

Тропар, глас 1.

Като овци, обречени за клане, ви изби-
ваха, за името Христово претърпяхте
страшни мъки, старци, мъже и момци,
майку с млагенци, невести целомъргени
и чисти моми — всехвални баташки мъ-
ченици, украшение на българския народ:
молете Христа нашия Бог за почитащи-
те с вяра и любов вашите страдания!

Кондак, глас 5.

От Христа не се отрекохте, но пред-
почетохте нечувани и страшни мъки
пред лъжовния живот в нечестивата
агарянска вяра, затуй ви молим: като
небесни жители заедно с всички светии,
непрестанно молете Христа Бога за
празнуващите с любов вашата памет и
от все сърце зовящи: Радвайте се, мно-
гострагални наши бащи и майку!

Молитва

О, всехвални баташки новомъченици,
с чиито страдания се осветиха баташ-
ките стъзди и чиято кръв напои българ-
ската земя, та от нея узраснаха злато-
стъблените класове на небесна пшеница,
за прехрана на вярващите, които ще се
рожат на нея! Ето, събрахме се сега, за
да почетом със свещени песни вашето
пресветло тържество — защото днес,
като преплувахте соленото море на
земния живот, вие се сподобихте да се
възвърнете в нашето истинско отече-
ство и да се поклоните пред престола
на истинския Родител на нашите души,
триипостасния Бог, принасяйки Мусвои-
те рани и кръв като свидетелство за
вашата вяроност на Божия закон и от
Бога гаруваната нам праотеческа вяра:
вяра православна, пречиста, непѡсрамѡ-
ва, вярѡта, която утѣрѡди вселѣнѡта!

преклѡньше колѣна сердѣцъ нашихъ, величаемъ смиренное терпѣніе ваше и благоугожденіе въ добротѣишей сѣи вѣрѣ, и лъчезарнѣишемъ законѣ сѣмъ даже до смѣрти. чѣмъже и мы сердца наша къ вамъ возносѣще вѣрою, прѡсимъ, ѿ Отца и матери нашей: молите многомилосѣрадо спсѣнителя нашего да проститъ намъ многѣа грѣхѣи наша, да оукрепитъ и насъ всемогущественною десницею своею претерпѣти всѣ искушенїа и страданїа маловременныхъ сѣа жнзни, вѣрѣ православною и законъ хрїтовъ даже до смѣрти хранѣще. оумолите спсѣа хрїта да не погубитъ рода нашего, ѿ вѣры прѡотеческїа ѿступившаго, законъ спсѣнѣнїи бѣа своего ѡсмѣлавшаго, и нравы блгїа васъ, Отца и матери нашихъ, попрѣвшаго и поплѣвавшаго! молите ѿ многострадальни страстотѣрцы, всеблагосѣрадо бѣа нашего, да ѡбратитъ сердца чїа къ Отцамъ нѣмъ, къ прѣдѣдоватѣи вѣрѣ и нравомъ, ѣакъ да и немошни сѣще, возревнѣемъ ѡ прѣжнѣмъ бѣолубїи и блгонравїи хрїтіанствѣмъ, нѣже бѡгатства бездмнѡ блдствовавше, расточнхомъ и въ сокровшенїе и клзни бжїа нынѣ ѡблекѡхомсѣ. Сѣ бо оумнлнѡ прѡсимъ: да возвратимсѣ въ покланїи къ истиннѣи вѣрѣ, къ истинномъ животѣ, къ истинномъ свѣтѣ, къ истинномъ разумѣ, къ истинномъ спсѣнїю, къ истинномъ богѣствѣ, къ истинномъ достоанїю рода нашего: ко едїномъ оутѣшителю душеспсѣ, бѣ Отца нашихъ, гдѣ сладчайшемъ иисѣ хрїтѣ, творѣщемъ прїснѡ съ нами по величїи милости своеї: молите оубѡ егѡ да не презритъ насъ многогрѣшныхъ мольбы, но да нзбавитъ нз' оузїанцѣ грѣхѡвныхъ душы слѣвѣцнхъ егѡ и почтѣяющнхъ васъ, и да даруетъ намъ драгоценнѣишїи жнзни вѣчныа даръ: благодѣтъ всецѣлѡ бжїа дѣа, ѣакъ да вѣчныхъ мѣкз нзбавльшесѣ, вкѡпѣ со всѣ-

Преклоняме коленете на сърцата си и величаем вашето смирено търпение и твърдо стоене в тази най-добра вяра и в този най-лъчезарен закон дори до смърт! Затуй и ние, като въздигаме с вяра сърцата си към вас, о бащи и майки наши, молим ви: молете многомилостивия наш Спасител да ни прости многото грехове, да укрепи и нас с всемогъщата Си десница, та да претърпим всички изкушения и страдания в тоя кратко-временен живот, пазейки православната вяра и Христовия закон дори до смърт. Умовете Спасителя Христа да не остави да погине нашият народ, отстъпил от праотеческата вяра, като осмива свещения Закон на своя Бог, като потъква и презира вашето добронравие, наши бащи и майки! О, многострадални страстотерпци, молете нашия Бог, Който е изпълнен с всяка благост, да обърне сърцата на чедата към техните отци, към прагядовската наша вяра и нрави, та макар и немошни, да пламне в нас ревност по прежното боголюбие и християнско блгонравие, чиито богатства ние пропиляхме в безумно блудство и сега ни споветяха съсипия и Божи наказаня. Затова умилно просим: помогнете ни да се върнем чрез покаяние при истинската вяра, в истинския живот, истинската светлина, истинския разум и истинското гостояние на нашия народ: при едничкия Утешител и Спасител на душите ни, при Бога на нашите бащи, при пресладкия Господ Иисус Христос, Който всякога постъпва с нас според великата Си милост! Молете Го да не отхвърля молбите на нас, многогрешните, но да избави от оковите на страстите душите на тия, които Го славят и вас почитат, и да ни гарува най-драгоценния дар за вечен живот: благодатта на всесветия Божий Дух, та като избегнем вечните мъки, заедно

ми стѣмн рѣда нѣшегѡ во вѣки вѣчныа
вопѣваемъ спсѣтеля и гдѣ нѣшего иѣса хрѣта,
со безначальнымъ сгвѣ оцѣемъ, и всестѣмъ,
и всеблгнмъ, и животворѣщимъ сгвѣ дхѡмъ,
нынѣ и прѣснѡ, и во вѣки вѣкѡвѡв. аминь.

съ светците на нашия народ във вечни
векове да възпяваме нашия Спасител и
Господ Иисус Христос, заедно с безначал-
ния Негов Отец и с Всесветия, всеблаг и
животворящ Дух, сега и винаги,
и во веки веков. Амин.

Стіхирѣ на малѣй вечерни на Гдѣ, възвахъ, гласъ вѣ

Въ чертогѡхъ небесныхъ възидѡша,
въ мѡкшѡхъ ѡчищенѣхъ, въ кровѡхъ
ѡмовѣхъ, въ слезѡхъ ѡзарѣхъ:
юношы и дѣвы, старцы со
младенцы, тѣюжде крѣпостъ
въ терпѣніи явльше: мѡкамн
сомлѣвше слобѡ агарянскѡ,
кровьми же погрѣжыше потѡки
грѣхѡвны: стѣавше слезѡми,
радостію възаша рѣкоѡти жнзні
въ црѣтвѣи хрѣтовѣ.

Почтѡ оумолкѡша батѣкстѣи
хѡлми, и старѡа рѣкѡ чермнѣтѣа
горьцѣ; вѣселѡ възиграйте,
батѣкстѣи дѡзи, слѡдкѡ же вопѡйте,
птицы лѣснѣи: безорѣжны чѡда вѡша ѡдолѣша
агарянѡмъ лючымъ болгарскою вѣрою. оужѣ
стѡпы и хъ вамъ не оубѣдѣти, покрѡвъ же
и хъ вѡдетъ навѣки надъ вѡми!

Отцы нѡмъ во вѣки, печѡльницы
мѡтѣри: ѡ чадолюбивѣи и скѡри ходѡтан:
бѣа оумолѡйте, трѣцѡ молѣте, прѣснѡ
ѡграждѡйте малѡе си стѡдо: ѡ вѣргъ
ненавѣтно, льстѣи недѣржно, во истиннѣи
вѣрѣ стѡѡщо надѣжднѡ: вѡсѡ бо богѡстѣво
оубѣа стѡжѡхѡмъ: злѡто дѡхѡвно въ
сѡсѡдѡхъ честныхъ.

Стихири на малката вечерня на „Госпоги возвах“, гласъ 2

В чертога небесен възля-
зоха — в мѡки очистени, в
кърви умити, в слъзи озарени
— момци и момѣ, старци
и младенци, сила еднаква в
тѣрпение явили, в мѡките
сломѣли злини агарянски, в
кърви потѡпили порѡя грѡхо-
вен: сеяха със слъзи и с радѡст
пожънаха рѣкоѡки на живота
въ Царствѡто Христовѡ.

Щѡ ми мѡлчите, баури ба-
ташки, и ти, реко стара, люто
аленееш? Весело играйте, льго-

ве баташки, и сладко запейте, вий, птици
горски! Безорѣжни вашите чеда победѡха
с българската вяра злѡбни агаряни. Край
вас не ще минат стѣпките им вече, но
вас от небесама ще закрилят навеку.

Бауци наши и маѡки-грижѡвници,
чѡдолѡбиви и бързи ходѡтаи нам навеку!
Умолявайте Бога, молѣте Светѡ Трѡица,
всякога закриляйте малкѡто стаго от
враг нетревожено, за льст недѡстѣпно, и
въ истинската вяра тѣврѡго стѡящо — че
вие сте нашѡто богатство прѣд Бога:
златѡ дѡховно въ скѣпоценни съсъди.

Стіхѣры на велицѣй вечерни на стіхóвнѣ, гласъ д̄

Іакѡ класы пшеничныя рабы твоѡ, бже,
ѡложнша не на гдмнѣ равнѣмз, стѣблїе:
но плóтн своѡ на стóгнахз батáкскнхз:
іагаганы же словѣрнхз іакѡ зѣрно ѡ
плáвы ѡчнцѣно, дшвы нхз въ жнѣтнцы
небѣсныя ѡ аггыз пренесóшася.

Водáмн весны разлвáшеся стáрла
рѣкá батáкскáа: въ слезáхз же н кровáхз
погрѣжáшеся всà землà бóлгарскáа. вѣрѣ
хрѣтóвѣ держáцін ѡ мохамедáнз заклáхдѣа,
къ вѣснѣ н жáтвѣ создáвшемѣа полнобóдіемз
слоотрадáнін прнплáвша.

Вгдà ѡ змывѣ землà ѡжнвлáшеся, н
древѣсз вѣтвїе процвѣтáше, н птнцы къ
гнѣздáмз мáтѣрнымз крнлáмн возврáщенїа
прнлетáхѣ: тогдà іакѡ вѣтвїе цвѣтонóсноє
ѡ жнзні тлѣнныа мѣчєннцы ѡсѣбáхдѣа,
н іакѡ птнцы къ гнѣздáмз небѣснымз
крнлáмн страдáнін възлетáхѣ.

Стіхѣра д̄а на хвалнѣхз, гласъ ѣ

Слезы вáшя батáкскїа стóгны оумышя,
крóвн вáшя кáменїе н зѣмлю всю ѡсвáтнша:
стáрцы безпомóцннн, мѣжїе крѣпкодшннн,
мáтѣрн многотрадáльныа съ чáдамн н
младѣнцы, дѣвы, цѣломѣдрїемз сїдющыа,
нншты терпѣлнводшныа: рóдà нáшегѡ
сокрóвннцá нескáзнныа, землè бóлгарскїа
злáто дѣхóвноє, црѣквє хрѣтóвѣ свѣтнлá
небѣснаа: оукрѣплáйте н нáсъ до концá
претерпѣтн, н съ вáмн во вѣкн неразлѣчны
бытн въ црѣтвїн творцá н сїса нáшегѡ.

Стихири на великата вечерня на стиховните, глас 4

Както се житни класове жьнат,
както се зърно от плява отърсва, тъй
ятаганите на зловерните посякоха не
на равни хармани класове пшеница, но
по баташките стъгди, на Твойте раби,
Боже, телата, ала ангели небесни душите
им в небесните житници ги пренесоха.

Пролетни води разливаше Старата
река баташка, в мъки и кърви тънеше
цялата земя българска. Ония, що вярата
Христова пазеха, мохамеданите ги клаха,
но при Създателя на времената чрез
потона на страданията доплаваха.

Кога от зима земята се будеше
и гранките гървесни цъфтяха, кога
долитаха в гнездата бащини с крилете
на завръщането птиците — тогаз като
ветви, с цвят обсипани, от тленния
живот се отсичаха мъчениците и като
птици към гнездата небесни с крилете
на страданията отлитаха.

Стихура първа на хвалитните, глас 5

Съзидете ви умиха стъгдите баташки,
и кървите ви осветиха цялата земя
българска, о, безпомощни старци и
мъже с души кренки, майки страдални
с рожби невръстни момичета, сияещи с
целомъдрена чистота, момци, изпълнени
с търпелива вяра — съкровища чудни на
нашия народ и злато духовно на земята
българска, на Църквата Христова све-
тила небесни! Кренете и нас да пре-
търпим до края и с вас неразлъчни навеки
да бъдем в Царството на нашия Творец
и Спасител!

Кратък разказ за прославлението поместваме на с. 30–31.

СВЕТООТЕЧЕСКИ НАСТАВЛЕНИЯ

Светител Игнатий Брянчанинов

ХРИСТОВАТА ЧАША

Поискали от Господа гвамата Негови възлюбени ученици престоли на славата, а Той им дал „Своята Чаша“ (срв. Мат. 20:23).

Христовата Чаша – това са страданията.

Христовата Чаша предоставя на своите причастници на земята възможността да участвуват в богатното Христово Царство, подготвя им на Небето престоли на вечна слава.

Всички ние сме безответни пред Христовата Чаша: никой не може да се оплаче от нея, да се откаже от нея, защото Този, Които е заповядал да вкусваме от нея, я е изпил Сам преди всички.

Дърво за познаване на доброто и злото! Ти уби в рая нашите прародители, като ги прельсти със съблазните на веществената наслада и със съблазните на разума. Христос, Изкупителят на погиналите, донесе на земята за падналите и за изгнаниците Своята спасителна Чаша. Чрез горчивината на тая Чаша в сърцето се премахва престъпното, убийствено греховно наслаждение; чрез смирението, което изобилно се лее от нея, се умъртвява гордият и плътски разум; на тогава, който я пие с вяра и търпение, се възвръща вечният живот, отнет и отнеман от нас с вкусването на забранения плод.

Ще приема чашата на спасението, Христовата Чаша (Пс. 115:4).

Тази Чаша бива приемана тогава, когато християнинът понася земните скърби със смиреномъдрие, заимствувано от Евангелието. Свети ап. Петър се устремил с оголен кинжал да защити Богочовека, когато Го

наобиколили злодеи, но кроткуют Господ Иисус рекъл на Петър: *Тури ножа си в ножницата; да не изпия ли чашата, която Ми е дал Отец?* (Иоан. 18:11).

И ти, когато те обкръжат беди, си казвай за утеха и за укрепване на твоята гуша: да не изпия ли чашата, която ми е дал Отец?

Горчива е Чашата: само като я погледне човек, замлъкват всички човешки доводи. Но ти замени човешките доводи с вяра и изпий мъжествено горчивата Чаша: подава ти я Всеблагият и Премъдър Отец.

Не са ти я приготвили нито фарисеите, нито Каѳафа, нито Юда; и не Пилат и неговите воини ти я поднасят! [Кажу и ти:] *„Да не изпия ли чашата, която Ми е дал Отец?“*

Фарисеите кроят зло, Юда извършва предателство, Пилат дава заповед за незаконното убийство, воините на владетеля го извършват. Всички те са приготвили за себе си сигурна гибел чрез своите злодеяния; а ти недей приготвя за себе си също тъй неминуема гибел чрез злопамятство, желание и възжеление за мъст, чрез негодувание срещу своите врагове.

Небесният Отец е всемогъщ, Той всичко вижда: Той вижда твоите скърби, и ако намереше за необходимо и полезно да отклони от тебе Чашата, би сторил това непременно.

Господ – както свидетелствува и Писанието, и църковната история – в много случаи е допускал скърби за Своите възлюбени, а в много случаи е отклонявал скърбите от Своите възлюбени, според непостижимите Си съдби. Когато прег тебе се изправи Чашата, не се вгледай в човеците, които ти я подават, а издигни взор към Небето и кажи: „Да не изпия ли чашата, която ми е дал Отец?“ Ще приеме Чашата на спасението. Не мога да отхвърля Чашата – залог за небесните и вечни блага. На търпение ме учи Христовият апостол: „През много скърби – казва той – трябва да влезем в царството Божие“ (Деян. 14:22). Нима ще отхвърля Чашата – средството за достигане, за развиване на това Царство вътре в мен?! Ще приеме Чашата – Божия гар.

Христовата Чаша е Божий гар. *Вам е дарувано – пише великият Павел до филипяните – заради Христа не само да вярвате в Него, но и да страдате за Него* (Филип. 1:29).

Светите отци учат, че „онзи, който бяга от едни скърби, се натъква на други – още по-големи“ и че „онзи, който бяга от скърбите, бяга от своето спасение“. Скърбите раждат (духовен) разум, а от духовния разум се ражда смирението, което е най-нужното нещо за спасението ни. Нашите скърби не са без вина от наша страна, а са рожба на страстното ни устройство. Тъкмо за поправянето на това устройство и за очистването ни от страстите Господ ни изпраща скърби според нашата мяра.

(преп. Макарий Оптински)

На пръв поглед ти приемаш Чашата от човешки ръце. Какво значение има за тебе дали тези хора постъпват праведно, или беззаконно? Твоята работа е ти да постъпиш праведно, както е длъжен да постъпи последователят на Исуса: да приеме Чашата с благодарност към Бога, с жива вяра, и да я изпие мъжествено до дъно.

Като приемаш Чашата от човешки ръце, спомни си, че тя е Чаша не само на Невинния, но и на Всесветия. Като си припомниш това, повтори за себе си и за сродните на тебе страдалци грешници словата на блажения и благоразумен разбойник, който той изрекъл, висейки разпнат отгясно на разпнатия Богочовек: *Ние... получаваме заслуженото според делата си... Спомни си за мене, Господи, кога дойдеш в царството Си!* (Лука 23:41, 42)

След това, като се обърнеш към хората, кажи им (ако пък те не са в състояние да разберат и приемат твоите думи, кажи с ума и сърцето си): „Благословени бъдете вие, оръдия на Божията правда и милост, благословени от сега и во веку!“

Само така ще изпълниш евангелската заповед, която казва: *Обичайте враговете си, благославяйте ония, които ви проклинат* (Мат. 5:44).

Помоли се за тях на Господа да им бъдат въздадени временни и вечни награди за нанесените ти оскърбления и обиди, та да може това, което са ти сторили, да им се вмени като добродетел на Христовия съд. Дори на сърцето ти да не му се иска да постъпи тъй, но ти го принуди, защото само тия, които насилват сърцето си да изпълнява евангелските заповеди, могат да наследят Небето (срв. Мат. 11:12).

Ако не желаеш да постъпваш така, то ти не желаеш да бъдеш последовател на Господа Исуса Христа. Внимателно се вгълби в себе си и се огледай там: не си ли си намерил друг учител, не си ли се подчинил нему? Учител на омразата е дяволът. Ужасно престъпление е да обиждаш, да притесняваш ближните; най-ужасното от всички престъпления е убийството. Но който мрази своя гонител, клеветник, предател, убиец, който е злопаменен към тях, който им отмъщава, върши грях много близък до техния. Такъв човек напразно се представя пред останалите

за праведник. *Всеки, който мрази брата си, е човекоубиец* (1 Иоан. 3:15) – възвестява възлюбеният Христов ученик.

Живата вяра в Христа ни учи да приемаме Христовата Чаша, а Христовата Чаша влива в сърцата на своите причастници надеждата в Христа; надеждата в Христа пък дава на сърцето сила и утеха.

Каква мъка, каква адска мъка е да се оплакваш, да роптаеш срещу Чашата, преопределена свише за теб!

Грешни са пред Бога ропотът, нетърпението, малодушието и най-вече отчаянието – те са уродливи рожби на престъпното неверие. Грешен е ропотът срещу ближните, когато те са оръдия на нашите страдания; още по-грешен е той, когато Чашата ни се подава направо от Небето, от Божията десница.

Който пие Чашата с благодарност към Бога, благославяйки ближните, той е достигнал свещения покой, богатият Христов мир, и още отсега се наслаждава в духовния Божий рай.

Временните страдания сами по себе си не означават нищо – единствено ние им придаваме значение с привързаността си към земята и към всичко тленно, с хладността си към Христа и вечността.

Ти търпиш горчивината и ужасния вкус на лекарствените смеси; търпиш мъчително рязане и обгаряне на членовете си, търпиш продължително измъчване с глад, продължително затваряне в стая; търпиш всичко това за възстановяване на загубеното здраве на тялото си, което, след като оздравее, неизбежно отново ще заболее, неизбежно ще умре и изтлее. Потърпи тогава и горчивината на Христовата Чаша, която носи изцеление и вечно блаженство на безсмъртната ти гуша!

Ако Чашата ти се струва непоносима, смъртоносна, с това тя те изобличава: назовавайки се Христов, ти не си Христов.

За истинските последователи на Христа Христовата Чаша е извор на радости. Така светите апостоли, след като претърпели побой пред събранието на юдейските старейшини, излезли от синедриона радости, че са се удостоили да понесат безчестие за името на Господа Исуса (Деян. 5:41). Праведният Иов

получил горчиви известия. Вест след вест стигала до него, нанасяйки удар след удар в кренкото му сърце. Последната вест била най-тежка: загиването на всички негови синове и дъщери чрез насилствена, ненадейна, люта смърт. От силната скръб праведният Иов разкъсал грехите си, посипал главата си с пепел, но под действието на живеещата у него покорна вяра паднал на земята, поклонил се Господу и казал: *Гол излязох от утробата на майка си, гол ще се и завърна. Господ даде, Господ и взе; (както беше угодно Господу, тъй и стана) да бъде благословено името Господне!* (Иов 1:21).

Предай се със сърдечна простота на Този, Който знае броя и на космите на главата ти: Той знае колко голяма трябва да бъде подаваната ти целебна Чаша.

Често поглеждай към Исуса: пред Своите убийци Той е бил като безгласно агне пред стрижещите го, предаден е бил на смърт като безответен агнец на заколение. Не снемай очи от Него и твоите страдания ще се размесят с небесна, духовна сладост; чрез раните на Исуса ще се излекуват раните на сърцето ти.

„Спрете!“ – казал Господ на тези, които поискали да Го зацвятят в Гетсиманската градина, а на този, който дошъл да Го върже, изцелил отрязаното ухо (Лука 22:51).

Или мислиш – възразил Господ на опиталия се с оръжие да отклони от Него Чашата [Свой ученик], – *че не мога сега помоли Своя Отец, и Той ще Ми представи повече от дванайсет легиона ангели?* (Мат. 26:53).

По време на скърби не търси човешка помощ; не губи драгоценно време, не пропявай силите на гушата си в търсеж на

Когато укоряваме себе си и се смиряваме, то по-лесно понасяме скърбите. А ако укоряваме и обвиняваме хората, като смятаме, че те са причината за тях, скърбите стават още по-тежки и трудни за носене.

(преп. Макарий Оптински)

тази безсилна помощ. Очаквай помощ от Бога: по Неговото непостижимо действие ще дойдат люде в определеното от Него време и ще ти помогнат.

Господ мълчал пред Пилат и Ирод, не изрекъл никакво оправдание. И ти подражай на това свято и мъдро мълчание, когато видиш, че твоите врагове те съдят с намерение да те осъдят на всяка цена; че те съдят с единствената цел под прикритието на моя съд да потулят своята злонамереност.

Ако застане пред тебе Чашата – било предхождана от постепенно състияващи се облаци, или внезапно, сякаш носена от свиреп вихър – кажи на Бога: „*Да бъде Твоята воля!*“

Ти си ученик, последовател и слуга на Исуса. Исус е казал: *Който Ми служи, нека Ме последва; и дето съм аз, там ще бъде и Моят служител* (Иоан. 12:26). А Исус е преминал земния Си живот в страдания: Той е бил гонен от раждането Си до гроба; злобата, още от самите Му ясли, подготвяла за Него насилствена смърт. Тя не се наситила и след като достигнала целта си – напротив, устремила се да заличи от лицето на земята и самия спомен за Него.

По пътеките на временните страдания са преминали в блажената вечност, след-

вайки Господа, всички Негови избраници. Невъзможно е за нас да тънем в плътски наслади, а в същото време да бъдем и в [извисено] духовно състояние. Затова Господ непрестанно поднася на възлюбените Си Своята Чаша, та чрез нея да поддържа у тях мъртвост към света и способност да живеят чрез живота на Духа. Преподобни Исаак Сирин е казал: „Човек, за когото Бог особено се грижи, се познава по непрестанно изпращаните му скърби“.

Моли Бога да отвърне от тебе всяка беда, всяко изкушение. Не бива гръзко да се хвърляме в морето на скърбите: в това се крие горда самонадеяност. Когато, обаче, скърбите дойдат сами, не се страхувай от тях, не мисли, че те са те спогодили случайно, по стечение на обстоятелствата. Не, те са допуснати от непостижимия Божий промисъл. Изпълнен с вяра и с поражданите от нея мъжество и великодушие, плавай безстрашно сред мрака и вилнеещата буря към тихото пристанище на вечността: Сам Исус невидимо те ръководи.

С благочестив, дълбок размисъл изучи молитвата, с която Господ се е обърнал към Своя Отец в Гетсиманската градина в многотрудните часове, предшествуващи Неговите страдания и кръстна смърт. С тази молитва посрещай и побеждавай всяка скръб. *Отче Мой* – се молел Спасителят, — *ако е възможно, нека Ме отмине тая Чаша, обаче не както аз искам, а както Ти* (Мат. 26:39).

Моли се на Бога да отвърне от тебе скърбите, но в същото време се отричай от своята воля като от воля греховна, като от воля сляпа; предай себе си, своята гуша и тяло, обстоятелствата на своя живот – и настоящи, и бъдещи, предай близките си по сърце люде на Божията воля, която е всесвята и премъдра.

Бъдете будни и се молете, за да не паднете в изкушение: духът е бодър, а плътта – немощна (Мат. 26:41). Когато отвред сме заобиколени със скърби, трябва да усилваме молитвите си, за да привлечем към себе си в по-голяма мяра Божията благодат. Единствено с помощта на тази извънмерна благодат можем да преодолеем всички временни злини.

След като си получил свише гара на търпението, бди внимателно над себе си,

Скърбите се допускат, за да си проличи кой истински обича Бога. Без скърби дори благодарната душа не може да наследи царството Божие. Твърдото понасяне на скърбите е равночестно на мъченичеството. Но скърбите са нищо в сравнение с духовните блага.

Участта на всички, които искат да се спасят, е да страдат. Затова ако страдаме, нека се радваме, защото се извършва нашето спасение.

(преп. Никон Оптински)

за да опазииш, да задържиш при себе си Божията благодат. В противен случай грехът ще се прокрадне незабелязано в душата или тялото и ще прогони от нас Божията благодат.

Ако поради небрежност и разсеяност допуснеш в себе си грях, особено такъв, към какъвто е тъй склонна нашата немошна плът и който осквернява и душата, и тялото, то благодатта ще отстъпи от тебе, ще те остави сам, лишен от нея. Тогава скръбта, която е допусната за твое спасение и усъвършенствуване, ще те притисне жестоко, ще те сломи с печал, с униние, с отчаяние, като такъв, който носи в себе си Божия дар без нужното благоговение към него. Побързай с искрено и решително покаяние да възвърнеш чистотата на сърцето си, а чрез чистотата – и дара на търпението, защото той, като дар на Светия Дух, почива само в чистите.

Светите мъченици са възпявали радостна песен посред разпалена пещ, ходели са по гвоздеи, по остриета на мечове, стояли са в котли с кипяща вода или масло. Така и твоего сърце, като привлече към себе си с молитва благодатната утеха и като я пази чрез бдителност над себе си, ще възпява сред нещастията и лютите злочестини радостна песен на хвала и благодарност към Бога.

Умът, очистен от Христовата Чаша, става зрител на духовни видения: той започва да съзира всеобхватния, невидим за плътските умове Божий промисъл, да съзира законите на тлението във всичко тленно, да съзира близката на всички необятна вечност, да съзира Бога в Неговите велики дела, в създаването и възсъздаването на света. Земният живот му изглежда скоро свършващо странствувание, събитията в него – съновидения, богатата му – бързо стопяващ се мираж за очите, кратковременна, пагубна измама за ума и сърцето.

Какъв е плодът от временните скърби, принасян чрез тях за вечността? Когато на свети апостол Йоан [Богослов] било показано Небето, един от небожителите го попитал, сочейки безчислено множество от светоносни люде, облечени в бели дрехи, които празнували пред Божия престол

своето спасение и блаженство: *Тия, облечените в бели дрехи, кои са и откъде са дошли? – Аз му отговорих – казва свети Йоан Богослов: – Ти знаеши, господарю. Тогава небожителят казал на Богослова: Те са, които идат от голямата скръб; те опраха дрехите си и ги избелиха с кръвта на Агнеца. Затова са пред престола на Бога, Комуто и служат денем и нощем в Неговия храм; и Той, Който седи на престола, ще се всели в тях; няма вече да огладнеят, нито да ожаднеят; тях няма да види слънце, и никакъв пек, защото Агнецът, Който е сред престола, ще ги паса и води на живи извори водни, и Бог ще отрие всяка съзна от очите им (Откр. 7:13-17).*

Отчуждението от Бога, вечната агска мъка, вечното общение с бесовете и с подобни на бесове човеци, огнят, студът, геенският мрак – ето какво с право може да се нарича скръб! Това именно е скръбта – голямата, ужасната, непоносимата... До голямата вечна скръб вогят земните наслади.

От тази скръб предпазва и спасява Христовата Чаша, когато пиещият я изпива с благодарност и славословие към всеблагия Бог, Който чрез горчивата Чаша на временните скърби гарява на човека Своята безпределна, вечна милост.

Превод от руски език.

Свт. Игнатий Брянчанинов. Крестоношение (избрани творения). М., 2000, с. 358–376.

Избраният от Бога човек се познава по това, че постоянно му се изпращат скърби и печал.

Никога не е имало, няма и няма да има безскръбно място на земята. Безскръбно място може да има само в сърцето на човека, когато Господ е в него.

(преп. Никон Оптински)

НА КАКВО НИ УЧЕШЕ МАТУШКА СЕРАФИЦА

(продължение)

Из нейни общи беседи със сестрите на Покровската обител

Отново за любовта към Бога

Като знаем колко е важно за нашето спасение да придобием истинска любов към Бога и ближния, трябва много да се грижим за това. Любовта е дар от Бога, благогатно състояние на душата. Но за да получим този дар, от нас

се иска решимост – постоянно усилие на волята към доброто, иска се и духовен труд: да се смиряваме, да се каем за лошотията, която носим в себе си, да я чистим постоянно.

Истинската любов в Христа учи човека на добро. Свети апостол Павел пише така: *Любовта е дълготърпелива, пълна с благост, любовта не завижда, любовта се не превъзнася, не се гордее, не безчинствува, не дири своето, не се сърди, зло не мисли, на неправда се не радва, а се радва на истина; всичко извинява, на всичко вярва, на всичко се надява, всичко претърпява. Любовта никога не отпада* (1 Кор. 13:4-8).

Трябва да сложим тези думи в сърцето си, мои мили гечица¹. Защото християнинът трябва да прави всичко с любов и заради любов в Христа. Любовта в Христа трябва да е основа, подбуда при всяко негово дело и мисъл. Нека обаче да размислим дали при нас това е така, дали съвестта тук не ни изобличава? И вместо любов към Христа и

в Христа дали у нас няма повече любов към себе си? А оттук идва и голямата беда.

Любовта е отличителен белег на истински вярващия човек. Епископ Теофан Затворник гаже казва, че любовта е душата на новия [в Христа] човек, а останалите добродетели са като различни негови членове – око, ухо, ръка, крак... И без любовта – без душата, те са мъртви, безжизнени. Любовта ги одухотворява и посвещава на Господа – любовта към Христа и към ближния. Защото и в ближния ние трябва да виждаме Христа: *Каквото сте сторили на тези Мои най-малки братя, Мене сте го сторили* (срв. Мат. 25:40) – казва Господ.

Причината да нямаме истинска любов е нашето самолюбие. То е корен на злото в нас и докато не смачкаме самолюбието в себе си, все ще сме далеч от любовта към Господа. Защото нормалното е християнинът винаги да мисли как да постъпи така, че да не огорчи Господа, как да предпочете доброто на ближния, а не своето, как да претърпи обидата, но сам да не обиди, как да отстъпи на другия, как да му окаже любов... А в нас все изскача нагоре това наше „Аз! Аз! Аз!“ Нали сте виждали едни такива кукли – на руски ги наричат „неваляшки“; ти я наклониш наголу, наведеш я, а тя в същия миг вече е нагоре. Така е и с нашето „Аз“ – все изскача нагоре, не иска и не иска да се смири.

С „Аз“-а трябва да се води постоянна война

Знайте, че това „Аз!“ нищо не струва и ние трябва просто да го махаме от себе си, с него трябва да се води постоянна война! Иначе за нас то ще си остане един „хубав“ угол, на който постоянно се кланяме, без

¹ На руски език „мои милые деточки“ – изпълнено с особена топлина и любов обръщение на Матушка към сестрите.

даже да забелязваме това и без даже да се изморяваме. А за всяко друго нещо, щом малко се потрудим, веднага почваме: „Ох, изморих се! Ох, повече не мога!“ Само тук няма никаква умора.

„Аз“-ът – това е ужасното самолюбие, егоизъмът, въртенето около себе си. А където има егоизъм, там не може да има любов. Любовта изисква съвсем друго – изисква саможертва, постоянно забравяне на себе си. А самолюбието е дяволска, неистинска любов към себе си. То е коренът на омразата, на гордостта, на осъждането, на завистта, на користолюбието, на какво ли не още – на всичко противно на истинската, Божията любов. Затова ако желаеш да придобиеш любов към Бога и ближния, здраво се захвани със самолюбието – то е нашият най-голям враг. Господ казва: *Ако някой иска да върви след Мене, нека се отрече от себе си* (Мат. 16:24). А да се отречеш от себе си, това значи да стъпчеш гнусното самолюбие, да намразиш любимото „Аз“. Всеки път, когато то изскача (а то постоянно прави това), с решимост трябва да го стъпкваш. Защото то скрива от нас истинското ни убожество и направо ни погубва.

А когато малко го постъпчеш, тогава постепенно започваш да проглеждаш, започваш да виждаш, че това „Аз“ е една голяма нула – толкова голяма, че нищо не струва! И вместо това богопротивно „Аз!“, започваш да виждаш в себе си друго „аз“ – окаяно, греховно: „Аз съм за всичко виновна, аз съм горда, аз съм гнусна...“ Оттам започва и смиренieto, начатъкът на смиренieto...

Любовта учи на всичко добро

Любовта – когато Господ според нашето произволение² вложи в сърцето ни искрици от нея – започва да ни учи на всяко добро: на кротост, на незлобие, на въздържание, на истина... Само чрез любовта тези добродетели стават истински, а не външни. Веднъж един послушник попитал дядо владика Серафим дали ако човек има смирение и любов, но се предава на чревоугодие, може да победи своите страсти. И дядо Владика

му отговорил: „Ако човек има истинска любов и смирение, той не може да се предава на преяждане. Та нали любовта е свързана със състрадание, с грижа за хората. Може ли майката да седне да преяжда, когато детето ѝ лежи болно? Към него са насочени всичките ѝ грижи, а за своята храна тя дори не помисля. Така и този, който обича Бога и иска да Му бъде угоден, няма да се предава на чревоугодие и преяждане. От смиренieto и любовта сам по себе си се ражда постът.“

Да се пазим от прояви, противни на любовта

Дядо владика Серафим, който целият беше любов и кротост, казваше, че проявите на нелюбов към ближния са много тежък грях, за който трябва дълбоко да се каем. Кои са те? Ето например, осъждането. Който малко обича, той много осъжда. А който обича, той прощава, извинява всичко. Епископ Теофан Затворник казва, че за да се избавим от греха на осъждането, трябва да придобием милостиво сърце. А милостивото сърце, това е сърце, в което има любов, състрадание. Такова сърце вмества да осъжда ближния, по-скоро съжалева за греха му; вместо да го укорява, по-скоро е готово да плаче за него. Значи, любовта учи да не осъждаме.

Осъждането е всъщност [проява на] голяма гордост. Нали помните, мои мили дечица, гумите на отец Амвросий Оптински, които той пише на една своя духовна дъщеря: „*Отец не съди никого, но целия съд предаде на Сина*“ (Иоан 5:22). Значи, Бог Отец е предал на Своя Син цялото право на съд над хората. По-нататък отец Амвросий продължава: „А ты кто такая?!“ – значи, коя си ти, та гръзваш да съдиш другите?! Това, знаете, че го имаме написано с неговата ръка и съм ви раздала на всички такава листче, за да помните, че който осъжда ближните, той все едно иска да се възкачи на Божия престол и да си присвои Божиите права. Това пръв го е поускал дяволът и веднага е паднал в адската бездна. А сега внушава на своите послушници да правят същото. Така че осъждането е направо дяволска работа.

² Произволение – свободен избор, свободно целенасочено усилие на волята ни.

Който подхранва в себе си тщеславие, той също е далеч от истинската любов – защото тщеславният обича само себе си. И в користолобуието няма любов – користолобуивият търси само своята полза, а за ближния не помисля. Завистта пък е направо змийска работа – първият завистник е дяволът. Знаете как в рая той от завист е съблазнил Адам и Ева, излъгал ги е, че ако престъпят Божията заповед, сами ще станат [като] богове. И всичко това той го е направил от завист. Значи завистта е дяволско нещо, не е човешко – няма нищо общо с образа Божий в човека. А образът Божий изисква човек да е любвеобвилен, тоест да обича другите, да търси доброто им и отношенията му с тях да се градят върху любов – не върху личен интерес, изгода, приятност, удоволствие, а върху себеотрицание, съчувствие, саможертва, забравяне на себе си.

Ако това го има, то когато някой съгреша, на тебе трябва да ти стане за него така мъчно, сякаш ти сам си съгрешил; а когато някой духовно преуспява (но такива между нас няма), ти трябва така да се радваш, че, все едно, успехът е твой. Това е естественото състояние на душата, другото е дяволско, донесено от дявола, а ние мислим, че е наше.

Дяволска е и лъжата. Никога не забравяйте, че баща на лъжата е дяволът – лъжата е от него. Тя убива любовта, убива съвестта – защото човек лъже, лъже и накрая започва сам да си вярва на лъжата... а това убива съвестта. Алицемерието е една голяма и постоянна, страшна лъжа. Господ строго казва на учениците си: *Пазете се от фарисейския квас, който е лицемерие* (Лука 12:1). Фарисеите лъжели народа, като спазвали с най-голяма точност външните предписания на Моисеевия закон и така прикривали користолобуието и властолобуието, с които били изпълнени сърцата им. А накрая стигнали дотам, че станали съучастници в убийството на Господа.

Като казваше колко тежък грях са проявите на нелюбов, дядо владика Серафим съветваше на злото, което ни нанасят, да противопоставяме любов. Защото само любовта има сила да победи злото. Никъде

не е написано, че заобикалящите ни трябва да ни обичат. Писано е, че ние трябва да ги обичаме – нашето спасение зависи изключително от това. А тяхното отношение към нас – това вече, както Бог даде. Той знае какво ни е нужно, за да лекува душата ни. Ако е нужно, някои хора ще ни обичат, а ако трябва, ще търпим укори – заслужени, а може да ни се стоварят и несправедливи обвинения, та дори и злоба, и охулване, и какво ли не... Но щом Господ ни го праща, значи, то е нужно за спасението ни. И трябва да го приемем с вяра и търпение.

Нали си спомняте как цар Давид вървял по пътя и един от неговите противници, на име Семей, започнал да хвърля по него камъни (2 Цар. 16:5-13) и да го хули? Хората, които придружавали Давид, били готови да убият Семей, но цар Давид ги спрял с думите: *Оставете го, защото Бог му е заповядал така!* А ние винаги се смятаме за нещастни жертви! Чуйте какво казва свети цар Давид: *Оставете го, защото Бог му е заповядал така!* Значи, ние сме жертва не на околните, а на своето самолюбие, на собствените си грехове, от които Бог ни чисти, като ни праща скърби, унижения, укори. И затова когато ни се случи това, трябва да наведем глава и да кажем: „Благодарим Ти, Господи, получаваме заслуженото според делата си!“ (срв. Лука 23:41).

Отново за борбата с помислите и с унието

Но за да може да кажеш така от сърцето на душата си – не да бъде само на устата ти, не да бъде само мимолетна мисъл, а да стане твой постоянен мироглед – трябва да се трудиш и трябва, както вече знаете, да се започне от малкото: от огнена борба с лошите помисли и чувства от самото начало. Няма ли я тази основа, всичко друго без нея пропада... А лоши чувства у нас често има. Само че ние обикновено не обръщаме внимание на това и не ги унищожаваме. Защото не сме внимателни към сърцето си, свикнали сме с лошотията си. А трябва веднага да махаме оттам лошите чувства. И обезателно трябва труд – без труд не може, мои дечица...

И друго е важно: не трябва да падаме духом. Да, ние сме такива – нямаме любов, имаме лоши чувства, отвратителни сме, обаче ще се стараем и ще се трудим. И Господ обезателно ще ни помогне. Господ иска от нас само старание и произволение. А дяволът иска хем да бъдем гнусни, хем после да паднем духом и да се отчаем. Не! Щом се появи лошо чувство към някого, няма да се бавим, а веднага ще започнем молитва: „Господи, Исусе Христе, помилуй ме, грешната! Господи, Исусе Христе, очисти ме!“ Молиш се, а лошото чувство не минава, пак идва. Но ти си кажи: „Няма да си легна, докато то не се махне. Ще умолявам най-смилано Господа и Господ ще го очисти!“

Дяволът обаче няма да те остави лесно, все ще върти своето и ще казва: „Ама тя и друг път ти е правила същото, трябва още повече да ѝ се сърдиш, не може така лесно да ѝ се прощава...“ – и върти, върти своето. После ако види, че ти продължаваш да се бориш, тогава почва да ти нашенва: „Каквото и да правиш, безнадеждна си, безнадеждна си, не можеш да се оправиш...“ – пее си той своята песен, само да го слушаш. И всичко това трябва да се пъди, знаете как... Ето тук вече може и със злоба, с гняв да кажеш: „Хайде, махай се, дяволе, от мене! Махай се!“

Само тук е мястото, дето гневът е законен. Защото Господ ни е дал това чувство гняв, за да пъдим дявола, а ние сме взели и сме го обърнали срещу човеците. А това е безумие, това е толкова неразумно, и не само неразумно, но и противно на Бога. Единствено дявола трябва да мразим. Какво казва Псалмопевецът, какво четете в Псалтира? – *Совѣршенноу ненавистїю возненавидѣхъ ѿ, во врагѣи быша ми!* (Пс. 138:22). Значи: *С пълна омраза ги мразя; те ми са врагове.* Това е казано за дявола и за всичките му пълчища, за бесовете. Тях трябва да ги мразим, а пази Боже да мразим човеци!

Но бесът няма лесно да те остави и все ще се върти около тебе, все ще продължава: „Не! Ти няма да се поправиш, напразно, напразно се трудиш... Ето, пак се появиха в теб лоши чувства, че и вчера ги имаше, и завчера ги имаше... Няма смисъл да се стараеш, няма никакъв смисъл... Ти си все същата!“ И така

ще ти повтаря, ще ти повтаря – иска да стигнеш до отчаяние и да отпуснеш ръце. Но ние няма да слушаме дявола! Да, ние наистина имаме купища грехове и мерзости за очистване. И отведнъж, за един ден това не може да се очисти. Цял живот трябва да го чистим. Но духом няма да падаме, а вместо това трябва да скочим и да започнем отначало! Злоба, завист, обиди, неприязън, лъжа – всичко това трябва постоянно, постоянно да се чисти! Даже всяка домакиня знае – падне ли боклук на пода, тя ще вземе и ще го измете, после пак ще падне, тя пак ще вземе и ще го измете, няма да остави боклукът да ѝ стигне до шията, нито ще каже: „Ама защо пак има боклук?!“. Това за нея си е закон, всекидневие... Колко повече ние трябва постоянно да чистим сърцето си. Защото човек в сърцето си живее. Там е истинският му живот. Дяволът непрекъснато работи, значи и ние непрекъснато трябва да работим. Той си плете мрежите, а ние трябва постоянно да се насочваме само към Господа, с цялото си сърце, с цялата си душа. Това е нашата най-важна работа – да се трудим в сърцето си! И като усетиш как Господ ти помага да се бориш с лошотията си, тогава почваш да трепериш да не сбъркаш, да не озорчиш Господа, който така те обича и така ти помага... Защото като сбъркаш, Господ си отива, оставя те възпитателно, за да те накара да разбереш, че без Него нищо не струваш, и като го разбереш, да бъдеш по-внимателна и да започнеш още по-усърдна борба.

Постоянно да възобновяваме решимостта си да живеем за своето спасение

Тук има и друго важно нещо. Епископ Теофан Затворник, като голям познавач на човешката душа, разбира, че човек след всички свои добри решения, взети даже с голяма горещина, много лесно отпада, забравя, разсейва се. И затова той ни подсеца в своите хубави слова, подсеца ни, че трябва всеки ден да подхранваме, да подгръваме в себе си ревност, усърдие, решимост да живеем за спасението си. Защото ние много лесно забравяме за какво живеем и каква е главна-

та ни цел тук. Ставаме сутрин, отиваме на черква, после си вършим послушанието, после ядем, после пак на работа, после нещо бързаме, някакви празни приказки гойдат и какво ли още не и... това ни е животът. А трябва да има едно непрестанно, непрестанно усилие към небето, към Господа, към доброто, към изпълняване на Христовите заповеди. Но ние забравяме за тях и вместо изпълняване на тези заповеди у нас идват най-гръзки нарушавания, че даже и покаяние често пъти няма.

И затова епископ Теофан ни съветва така: сутринта, като се събудиш, ще се прекръстиш и ще се постараш да събудиш в себе си ревност, решимост да се трудиш за спасението си; трябва да си припомниш какви решения си взимал, когато си готвил за светото Причастие, когато си плакал за своите грехове и като си спомниш тези решения, да ги подновиш. Защото ако не ги подновиш, после се залисваш във всекидневието и ги забравяш. А ако всяка сутрин насочваш така към Господа своето усърдие, своето сърце, тогава през деня повече можеш да държиш вниманието си и да се стараш, иначе е по-трудно.

И ето, сутринта решихме, отидохме на черква, старяхме се там да внимаваме, после нещо работихме, правихме и... вниманието бързо-бързо изхвърча. Започват да ни идват отначало не много греховни, но празни мисли, колкото да ни разсеят, да ни отдалечат от главното. И ще ви кажа: щом се усетим, трябва веднага обратно, и пак обратно... Защото нашето спасение зависи изцяло от произволението ни. В момента, когато избираме между доброто и злото, ние решаваме сами. И от това решение зависи нашето спасение. Затова, мои дечица, трябва непрестанно да подновяваме решимостта си да водим борба срещу всяка недобра мисъл, срещу всяко недобро чувство и веднага, без отлагане да започваме борбата. За християнина това е работа до самата смърт, тук не трябва да има разхлабване. Но в тая борба човек постоянно прибегва към Бога, постоянно се моли на Бога и това му дава истински живот. Защото връзката с Бога – това е истинският живот. В тая борба човек разбира, че нищо не може без

Бога. И се смирява... Затова пак ще ви повторя: Всеки ден и час започвайте наново, сякаш отначало, с ново усърдие, постоянно съживявайте стремежа си към Бога!

Всеки сам е ковач на своята съдба

И ето, мисля си, че с това трябва да се захванат моите ангели и да не губят време. Това може всеки ден и всеки час да се упражнява: ту така, ту така, ту така, ту така... През цялото време! И все да постъпваме по Божию, както трябва всеки християнин да постъпва. А ние даже забравяме, че това си е наш дълг – наш дълг е да търпим обиди, трудности, скърби, болести... Това го изисква нашият Господ. Изисква го, защото Той е дошъл, изкупил ни е – пролял е за нас Своята Кръв, приготвил ни е царство Небесно и ни кани всички... И какъв позор ще бъде, когато на Страшния съд, мои мили дечица, ние се окажем от лявата страна! Защото всичко сме знаели, а не сме се трудили да го изпълним и не сме се каели. И затова угодниците Божи съветват, докато е време, да се каем, да се молим, та по Своята милост Господ да ни прости и да ни приеме в царството Небесно.

Иначе ще ни бъде тежко. В светото Кръщение сме дали пред Бога обети: „Отричам се от сатаната! Съединявам се с Христа!“ В монашеството пак сме дали обети да търпим всичко, каквото Господ ни изпрати, всичко! А какво правим? Живели сме, трудили сме се, какво ли не сме работили, а най-главното – смиреннието, не сме го придобили, сърцето си не сме очистили и... ще попаднем от лявата страна. Но хайде, мои мили дечица, хайде да умоляваме Господа, да не попаднем от лявата страна! Аз от вас съвсем не искам да бъдете някакви велики хора. Искане ми се само едно: да чувствувате себе си най-негодните и най-лошите. Тогава Господ ще ви обича. Защото *Бог се противи на горделиви, а на смирени дава благодат* (Иак. 4:6) – така пише в Свещеното Писание. И ако вие бъдете смирени, Господ и на вас ще даде благодат и ще помогне да се махнат всичките ви страсти, и ще устрои всичко добре за вас. Защото ние си имаме там хогатай – нашия дядо владика Серафим. Той

ходатайствува за нас, обаче, мои гечица, за своите грехове ние сами ще отговаряме, ще отговаряме, защото имаме свободна воля. Дядо Серафим ще моли Господа да ни праща благоприятни обстоятелства, обаче решаващото за бъдещата ни съдба, това е нашата свободна воля. Дядо Серафим казваше: „Всеки човек сам е ковач на своята съдба.“ Молитвите на светците помагат, но човек сам прави своя избор между доброто и злото.

Много важно е да се научим да прощаваме

И много, много важно нещо е да се научим да прощаваме, да прощаваме от все сърце. Даже когато си мислиш, че твоята вина в сравнение с вината на другия е нищожна, то пак трябва да гледаш само своята вина, да укоряваш само себе си, да се сърдиш само на себе си. Защото истинско покаяние има тогава, когато човек спира вниманието си на своята вина. А това става, когато човек се смири не теоретически, не само на думи, а в сърцето си... Тогава той започва да се кае и да обвинява само себе си, а за вината на другия забравя и я прощава. А когато чувствува, че в сърцето ти все остава някакъв трън на обидата, на недобротожелателство и ти не можеш да простиш докрай, то умолявай горещо Господ да ти помогне, да изцели душата ти. Защото злопаметството, обидата са като язва за душата, те постоянно я тровят; такава душа не може свободно да тръгне към Господа, даже когато в нея се появи желание. Не се успокоявай, докато не махнеш този трън от себе си! Умолявай Господа, плачи, кай се! Но не оставяй работата така, наполовина, докато не простиш от цялото си сърце. Иначе и на теб Господ няма да прости. А тогава за къде сме? Затова ни е нужно да се молим за помилване като осъдени хора, да окайваме себе си, нищо да не приписваме на себе си, към ближните да сме доброжела-

телни, милостиви. Само тогава можем да очакваме от Господа милост и за себе си.

Усърдно да просим помощ от Божиите угодници

Има и друго нещо, което не бива да забравяме... Трябва по-усърдно да просим помощ от Божиите угодници. Дядо владика Серафим обичаше да казва, че когато умрем ще разберем колко близки са ни били светите Божи угодници, колко съпричастни са били те към нашите трудности и скърби. Дядо Владика за всяко нещо се обръщаше с молитва към тях като към най-близки и най-родни хора, а после винаги им благодареше от цялото си сърце. Общуването му с тях беше най-живо и топло. Молеше им се не само когато пишеше своите богословски трудове, но и за най-обикновени неща. Например: „Майко Божия, помогни ми да си набавим възлища!“ И после: „Майко Божия, благодаря Ти, че си доставихме възлища!“...

Много важно е да благодарим на Бога, на Света Богородица, на Божиите угодници, защото всъщност те са ни най-близките, те ни желаят най-доброто, най-важното – желаят ни вечно спасение. И не само го желаят, но и правят всичко, за да ни помогнат: измолват ни благодат, за да се смекчат сърцата ни, когато сме натрупали грехове, измолват ни благоприятни обстоятелства, изпращат хора, които да ни помогнат, и още какво ли не правят, само и само да се спасим. И ако неблагодарността към земните ни благодетели се смята в света за нещо много голямо и много непочтено, какво да кажем, ако се окажем неблагодарни към нашите небесни благодетели, които най-безкористно ни помагат и ни подкрепят?

Може би ще се намери някой, който ще каже: „Ама аз се молих за едно, а се получи съвсем друго! Трябва ли тогава да благодаря?“ Чакай, чакай! Кои си ти, човече, че да преценяваш Божиите планове? Какво ни казва Господ Иисус Христос? – Казва, че

волята на Небесния Отец е всеки, който вярва в Неговия Единороден Син Иисус Христос, да се спаси и да има живот вечен (срв. Иоан 3:15). Значи, Бог иска спасението на всички ни. И затова Той ни праща това, което е необходимо за вечното ни спасение – това, което най-много ще смекчи нашата корава-прекорава гуша, което най-много ще я смири, най-много ще я направи годна за вечния живот. А ти го приемай с вяра като от ръцете на любещ Баща, приемай го на доверие и тогава един ден може би дори ще проумееш, че всички тия скърби, през които Господ те е превел, са били милост към тебе!

Обаче за да се молим от сърце на светците, трябва да познаваме техния живот. А това ще стане, когато внимателно четем житията им. Толкова много неща можем да научим оттам – всичко, каквото е нужно за спасението! Защото светците са изпълнили Божиите заповеди, все едно са изобразили с живота си това, на което ни учи Господ Иисус Христос в светото Евангелие. За нас те са живи примери как и при най-трудните положения човек може да остане верен на Господа. Значи не са решаващи обстоятелствата, а е решаващо произволенieto на човека. Спасението е от Господа, но Господ го дава според свободния избор на волята ни, според решимостта ни да Му бъдем винаги верни.

От светците можем много да се учим на любов към Бога и ближните. Света Богородица е имала такава непостижима любов към Бога, че е била удостоена да послужи на Неговия божествен план за спасение на човечите – чрез нея Сам Той се е въплътил, станал е човек, за да ни въведе в Небесното царство.

Свети Игнатий Богоносец – друг дивен пример на огнена любов към Господа. Заради вярата в Христа го осъдили да бъде изяден от зверове в Рим и го изпращат там под стража. Но той се тревожи само за едно: да не би някой да изходатайствува да го освободят. Защото жадувал да стане храна на лъвовете, само и само по-скоро да бъде с Господа. Толкова много обичал Господа! И всички мъченици са вървели с безкрайна любов към Господа – любов, която за съжа-

ление ние нямаме! Ние сме сиромаси в туй отношение заради нашия голям духовен мързел. А Господ и сега дава благодат, Господ и сега е Същият (срв. Евр. 13:8), но у нас няма решимост, затова няма и такава любов... А св. Игнатий имал изключителна любов: жадувал, умолявал никои да не му попречи чрез устата на лъвовете да отиде при Христа!

В един ден с него се празнува и [паметта на] свети Йоан Кронцарски, който също е имал огнена любов към Господа. Той е живял така, че даже не можем да си представим [този негов живот]. Защото цял е принадлежал само на Господа, на Църквата, на хората. За себе си изобщо не е мислел. И всеки ден извършвал света Литургия. Такава обич имал към Господа, към светите Тайни, че взимал светата Чаша, целувал я, горещо се молел пред нея – и всичко с безкрайна обич към Господа!

В житията ще срещнете и таква дивно нещо: някое съвсем младо – двадесет, или петнадесет, или дори дванадесетгодишно момиченце ще отиде, и даже ще тича на мъчения и заради любовта си към Господа ще страда, ще се мъчи, ще търпи всичко. А ние пропагаме. Не можем да изтърпим дори една най-малка обида.

Но като знаем, каква гореща любов са имали светците към Господа, трябва смилено да ги молим да ни изпросят Божията помощ, та да тръгнем и ние, макар с най-ситни стъпки по тесния път. А той е: кротко претърпяване на скърби, самоукорение, смирение, отричане от себе си. За какво сме християни? Най-после трябва да обикнем тесния път. Само той приближава човека към Бога, към Божията любов и може да го въведе в Небесното царство. А нали всички искаме да влезем там?!

Престави се в Господа

Врѝнчанският епископ Пахомий

от Румънската Старостилна Православна Църква

Епископ Пахомий, в света Йоан Морар, е роден в Трансилвания през 1936 г. На 15-годишна възраст постъпва в манастира в Ръмѝц, под ръководството на игумен Евлогий (Оца) – атонски монах, наскоро завърнал се в отечеството си. През 1954 г. ръмѝцките монаси решават да възстановят в манастира богослужебната употреба на светоотеческия църковен календар. Поради това те са изгонени от обителта, а на тяхно място са настанени монахини.

През 1955 г. епископ Галактион (Кордун) от Румънската патриаршия, още от 1947 г. съчувстващ на ревнителите на светоотеческия църковен календар, ръкополага за техните нужди няколко свещеници и дякони. Между ръкоположените в дяконски сан е и монах Пахомий. В същата година игумен Евлогий е ръкоположен за епископ, но веднага е арестуван и хвърлен в затвора, където остава четиринайсет години. Подобна е и участието на йеродякон Пахомий. На няколко пъти арестуван и затварян, той страда общо повече от пет години в най-строгите затвори на Румъния – т. нар. “лагери на смъртта” край Дунавския канал. Само по чудо той остава жив, благодарение на физическата си издръжливост, но най-вече благодарение на Божията закрила над него. Останалите ръмѝцки монаси впоследствие отстъпват пред заплахите и гоненията и се връщат в новокалендарната Румънска патриаршия.

След последното си освобождаване през 1963 г. отец Пахомий отива в Кукова и се заселва при развалините на манастир, унищожен през 1935 г. по време на репресиите срещу ревнителите на отеческия календар. Петима християни тогава са се удостоили с мъченическа кончина. На това свято място отец Пахомий събира монашеско братство и с неимоверни трудове възстановява манастира. През първите десетилетия живеят в голяма оскъдица и теснота, под непрестанната заплаха за поредно унищожаване на светата обител. Но когато през декември 1989 г. комунистическият режим пада, настъпват по-благоприятни времена. Тогава под бащинските грижи на архимандрит Пахомий манастирът е изцяло възобновен. За кратък период от време са построени голяма църква, трапезария, килии, камбанария, странноприемница и работилници.

През 1992 г. архимандрит Пахомий е ръкоположен за епископ. На следващата година с благословението на митрополит Власий, предстоятел на Румънската Старостилна Православна Църква, той заминава за манастира “Св. св. Киприян и Юстина” във Фили, Гърция, за да вземе участие в епископската хиротония на Триадицкия епископ Фотий (виж снимката вляво). С този акт името на епископ Пахомий остава завинаги свързано с историята на Българската Старостилна Православна Църква.

Епископ Пахомий всякога бе образец на монашеско смирение, кротост, скромност, благородство и доброта, както и на неуморна деятелност и твърдост в трудовете на Божията нива. В своята епархия той с любов и себеотрицание ръководеше паството си, като основа и два образцови женски манастира.

Из живота на Българската Старостилна Православна Църква

Архиерейски служения и проповеди

ПРАЗНИКЪТ ВХОД ГОСПОДЕН в Йерусалим бе чествуван в катедралния храм „Успение Богородично“ с всенощно бдение и света Литургия, оглавени от Триадицкия епископ Фотий, на когото съслужиха йеромонах Теодосий, свещениците Валентин Тодоров и Николай Иванов, както и дяконите Тодор Енчев и Николай Петров. В словото си председателят на Българската Старостилна Православна Църква подчерта, че християнин е човекът, който още тук, на земята, е преминал от смърт към живот чрез вярата, че Христос Господ е възкресение и живот – негово възкресение, негов живот, живот и възкресение на всички. „Християнин е човекът, който с Христа възкръсва от всяка смърт. Преди да пристъпим към приобщаване със св. Христови Тайни, ние

казваме: „Вярвам, Господи, и изповядвам, че Ти си Христос, Синът на Живия Бог“. Ала тая вяра трябва да докажеш с цялото си съществуване, с целия си живот. Можеш ли да кажеш от дълбините на сърцето си: „Господи, Творецо и Спасителю мой, искам да живея не за себе си, а за Тебе! Искам да живея с Твоя живот, искам да живея както си ме създал, защото сегашният човек сякаш не е дело на Твоите ръце. Сегашният човек е горд творец на самия себе си. Името му е „грех“. Отде грех в Твоите ръце, Господи? Името му е „страх“. Отде страх у Безстрашния? Името му е „злоба“. Отде злоба у Незлобивия? Името му е „безумие“. Отде безумие у Всеразумния?“ Покажи, християнино, че вярваш във възкресението и живота! Докажи го, като не се радваш, подобно на днешните

През последната година Господ го посети с тежка и неизлечима болест – рак. Макар че бързо губеше телесни сили, духом той оставаше спокоен, като със смирена готовност очакваше преселването си във вечността. Приобщен със светите Тайни, епископ Пахомий почина в Господа вечерта на 24 май (11 май, ст. ст.). Погребението му, в което взе участие целият епископат на Румънската Старостилна Православна Църква в съслужение с петдесет свещеници и десет дякони, се извърши в неделя, 28 май (15 май, ст. ст.) — деня на неговия небесен покровител преп. Пахомий Велики. Българската Старостилна Православна Църква отдаде почит на този смирен архиерей-изповедник, като изпрати на погребението му свещениците отец Стефан Гецов и отец Димитър Бабулков. По време на заупокойното богослужение, продължило седем часа в двора на манастира в Кукова, не секваше хилядният поток от вярващи, дошли да се простят с приснопамятния архиерей и свой духовен отец. Тленните останки на епископ Пахомий бяха погребани в специално приготвен гроб в катедралния храм, построен с неговите грижи.

Да бъде вечна паметта на Вранчанския епископ Пахомий!

синове човешки, само на себе си и на земните залъгалки, които човек неизбежно трябва да върне обратно на пръстта. Докажи, като служиш в сърцето си вярно Томува, Който в такава униженост послужи на спасението ни!... Да последваме кроткия Месия в Неговата бездънна униженост, за да се удостоим да пребъдем с Него и във вечната Му небесна слава“ – призова накрая владиката.

ВЕЧЕРТА НА 20 АПРИЛ (7 април, ст. ст.) в катедралния храм „Успение Богородично“ бе извършено утринното богослужение на Велики петък с 12-те евангелски четива за предаването, неправедното осъждане, разпъването и кръстната смърт на Христа Спасителя. Църковната служба бе оглавена от Триадицкия епископ Фотий. Предстоятелят на Българската Старостилна Православна Църква отслужи и вечернята на Велики петък, по време на която сред храма бе изнесена за поклонение св. Плащаница. „Смисълът на днешното събитие е страшен като ад, тайнствен като бездна и велик като небесния безкрай“ – започна словото си владиката. Страшен като ад, защото човешкият грях и човешката злоба преливат отвъд предела на човешкото. Безумието на греха достига своя връх. Човекът вдига ръка, за да убие Бога. Народните първенци се сдружават със злодеите против кроткия Син Човечески. Свещениците забравят храма и размахват жертвени ножове, за да спасят властта си над народа, та да не тръгне той подир Сина Божий. Куци и сакати протягат своите патерици и слепци тояжките си, за да помогнат в убийството на Изцелителя, останал Сам сред полуделите от злоба човеци.

Тайнствено е днешното събитие — тайнствено, защото мигената черупка на нашия разум не може да побере и разбере океана от човеколюбие, извиращ от сърцето на Богочовека. Освирепелите богоубийци Го разпъват, а Той оправдава греха им с незнание: *Отче, прости им, понеже не знаят, що правят!* (Лука 23:34). Господ се моли за мъчителите Си, прощава им, грижи се за душите им, залива огъня на злобата с безбрежен океан от човеколюбие. На Кръста, в костеливите

обятия на смъртта, сред неописуеми мъки Богочовекът Христос има една-единствена мисъл, изпълнен е с една-единствена грижа: спасението на човешкия род от греха, смъртта и дявола. Кой тварен ум може да обхване тази тайна, пред която цялото творение потрепери, слънцето помръкна, земята се разтърси, скалите се разпукаха?

Днешното събитие е велико, защото от бездната на позора и унижението, от явно то за логските очи поражение на Христа, от бездната на смъртта и отчаянието изгря най-великата победа над небесната шир – победата над греха, смъртта и дявола, продължи владику Фотий. В тази победа се стопява страхът от злобата на развирепелите христоубийци. И в разпънатия Христос ние съзираме не Неговото безсилие спрямо света, а безсилието на света спрямо Него. Самата тази победа е величието на днешното събитие. В светлината на тая победа ни се открива и тайната на това събитие.

Напразно се радват Христовите убийци. Техният баца – дяволът – е поразен в самото си леговище. Аговите двери са разбити и преизподнята стене, пленена от слезлия в нея Човеколюбец. Покланяме се на Твоите страдания Христе, покланяме се на Твоите страдания Христе, покланяме се на Твоите страдания Христе, покажи ни и славното Си възкресение!“

НА ВЕЛИКА СЪБОТА Триадицкият епископ Фотий отслужи заедно със свещеник Доротея Стоянов и с участието на дяконите Тодор Енчев и Николай Петров вечерня със света Василиева литургия, по време на която бяха прочетени четиринадесетте парими – старозаветни текстове, съдържащи тайнствени предобрази на живоносното Христово възкресение. В евангелското четиво прозвуча радостната вест за победата над смъртта и ада, а тъмните богослужбени одеяния бяха заменени със светли.

„Народните първенци, първосвещениците и книжниците достигнаха целта си“, каза в проповедта си владиката. Убиха Праведника, убиха обещания им от Бога Месия, убиха Богочовека Христос. Убиха Го и не Го

съпроводиха го гроба, без да знаят, че Той ще ги съпровожда след гроба. Не познаха народните първенци, първосвещениците и книжниците юдейски, че в изранената плът на Праведника, че под групите на Праведника се таи Бог. Горко на всеки, когото съблазнят групите и той презре облечения в тях! Ала горко и на всеки, който сластолюбиво се прилепи към групите на временните блага, на временните наслади и презре явно или със скрито лукавство Вечностьществуващия. Уви, слаб е или дори липсва усетът ни, че християните са християни тъкмо по силата на това, че във временното виждат и търсят вечното, във видимото търсят невидимото и в човешкото – Божието. Те са странници по пътя към вечността и вървят през временното към вечното и през човешкото към Богочовешкото.

В този велик и свят ден, когато Превечното Слово безмълвно лежи в гроба, да положим добро начало, призова епископ Фотий. Да поведем бран, та да умъртвим похотливата си любов към видимото, временното, греховното. Сторим ли го, ние ще познаем в разгара на тая бран, че нашата вяра е непрестанна борба за вечен живот. Това е нашето призвание, по гумите на Апостола, и който не мисли по този начин, той не е Христов. Тази бран, тази борба за вечен живот ние водим срещу враговете на нашата вечност, срещу враговете на нашето безсмъртие. Водим тази борба с греховете, страстите, пороците, с поднебесните духове на злобата. Всеки един грях по малко ограбва вечността ни и всеки един порок постепенно умъртвява безсмъртния ни живот в Христа Исуса. Юдейските първенци убиха Праведника. Ние сме призвани да убием в себе си всичко, що ни откъсва от Праведника, за да бъдем живи чрез Него во веки.“

В ПАСХАЛНАТА ПОЛУНОЩ отново прозвуча най-радостният възклик в човешката история: „Христос воскрес!“ Празничното богослужение, което продължи до ранни зори, бе извършено от Триадицкия епископ Фотий в съслужение със свещениците Валентин Тодоров, Доротея Стоянов и Николай Иванов, при участието на дяконите Тодор

Енчев и Николай Петров. Към светите Христови Тайни пристъпиха много богомолци от столицата и от различни краища на страната. Заедно с архиерейското благословение всички получиха от Негово Преосвещенство празнични иконички и пасхално червено яйце.

Пасхалната вечерня и утрения, както и празничната св. Литургия на Светли понеделник също бяха отслужени от председателя на Българската Старостилна Православна Църква. Накрая бе извършено литийно шествие около храма с евангелски чин.

ЖИВОПРИЕМЕН ИЗТОЧНИК – храмовият празник на енорията на Българската Старостилна Православна Църква в гр. Сандански – събра на 28 април (15 април, ст. ст.) свещенослужители и миряни от цяла Югозападна България. Енорийският свещеник Йоан Мостовенков заедно със свещениците Стефан Андонов, Владимир Дончев и Константин Костов извърши св. Литургия в деня на празника. Скъп гост на енорията бе Негово Преосвещенство Триадицкия епископ Фотий, който се обърна към богомолците с проповед и благослови всички с иконички.

„Ние, православните християни – каза в словото си владиката, – кръстени в името на Света Троица и получили в тайнството Миропомазване благодатта на Светия Дух, сме призвани да станем целомъдрени, тоест да станем отново цели, да съдействуваме чрез свободното си произволение Господ да изцели нашата увредена природа... Състоянието на изцелената природа светите отци обозначават с думата „целомъдрие“. „Целомъдрие“ ще рече целоумие, здравоумие. В наше време значението на думата „целомъдрие“ е твърде стеснено. Под целомъдрен човек ние разбираме обикновено човек, който не е причастен на плътските грехове. Но у светите отци значението на тази дума е много по-широко и по-дълбоко. Целомъдрие означава непричастност към греха изобщо, към какъвто и да е грях...“

Истински здрав ум е целомъдреният ум. Да мислим целомъдрено, означава да мислим според мярката на вярата... Ето, възлюбени,

И А С Х А Н О С Л О В О

Βοικρέεζ ηζ' γρόβα, η οΰζυ ραστερζάλζ εϋη άδα, ραζρδσηάλζ εϋη ωεδζδεήηε σμερτη, γάν, βεά ω εβτεήν βραγá ηζβάβηβηη...
 Èàòî áúçêðúñíà íò àðíàà è ðàçéúñà íêîâèðà íà ààà, Õè, Áîññîâè, ðàçðóøè ñî ùðîíîðî ïñúæääíà è èçääàè àñè÷èè (÷íàáøè) íò ì ðáæèðà íà áðààà...

[ððííàð íà áúçêðáñíàà òððáíÿ çà 2, 4, 6 è 8 æèñ]

Áúçêðááí è áúâ áúçêðúñí àèèÿ Ñíàñèðàè áðàòÿ è ñàñðè, ÷ààà íà Ñààòàðà Ì ðááñèèáí à Õóðèàà!

Χðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà íà à ñàì ï ñúàèðèà, íà à ñàì ï ï ðàçí èè à ÷íàáøèèðà èçí áðáí èÿ Ìá íà òàçè ïííÿðèÿ. Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà ðàçòððñàà èç ïññíâè ÷íàáøèèÿ æèáíð, ÷íàáøèíðî ñúìàñðàðááí à íà çàì ÿòà. Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà ï ðáí àñÿ ñðááñîí ÷èáðî íà ÷íàáøèèÿ æèáíð ïð çàì ÿòà íà íàááðîí. Ì ïàèð Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà çàì ÿòà ñòáàà áðáí áí áí áñí ïà ÷íàáèà, à íàááðîí — àá÷áí. Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà àèèàà à ÷íàáèà ñèèè àà æèááà íà çàì ÿòà ññíðáà çàèííèðà íà íàááðîí. Õðèñòèÿí èí ùò ñà ïðèè÷àà ïð áððàèðà èðáà òúèí ï ïí òíàà, ÷à æèááà ñúñ ñèèàðà íà áúçêðáñíà èáðî è ññíðáà çàèííèðà íà áúçêðáñíà èáðî. Ñí íàááæàà çà áúçêðáñíà èà òðèñòèÿí èí ùò ñè ïðí ï ðááÿ ï ðàç áááðèðà íà áðáí áðî è ïðíððáí-ñòáñîí, ï ùò èúì àá÷íðà, è ñúñ ñèèàðà íà Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà íàáí ïáàà ñàì àòà ññí ùðð.

Áàç òíçè æèà òðèñòèÿí ñèè òñàð çà Õðèñîíáíîí Áúçêðáñíà èà, òí ñà ñàáæàà à íàøèðà ïèñèè, à íàøèðà ÷òáñðàà, à íàøèÿ æèçíáí ïíèð áñ íàááñíí çàð÷à ÷àìáí ïðàçíèè. Õàè, òúè ÷áñîí çàìííðîí à ïáñ ïàðàæààà è ááñè à áóøèðà ïè ïðáèÿñúðèðà ïð íàááñí ïðî. ×íàáèúð, èíèðîí íà à ïðèàè à ñúððáðî ñè ñàáðèèèà íà áúçêðáñíà èáðî, ïàèàð è àà ñà èíáíðàà òðèñòèÿíèí, æèááà çàìáí æèáíð, à àñè÷èí à òíÿ æèáíð à ññí ùððíí, ïðáðîíáíí. Ì áñòúííàð è ïðîíèáááð ñúàèðèÿ, ï áíÿ ñà ïáñòíÿðàèñòàà, èçí áíÿ ñà, ïðèèðàð ÷íàáøèè ïèñèè è ÷òáñðàà. Ì ïðííáí èçÿÿèí à ñààðà íà çàìííðîí, ïáðààìèÿð çà íàááñí ïðîí ñè çàá-íèà òðèñòèÿíèí æèááà à ïíðîíèà íà ñúàèðèÿ, ïáñòíÿðàèñòàà, ïèñèè, ÷òáñðàà, ïèáííáà, íàááæàè. È íà òñàìà, ÷à à òíçè áàçñíèðáí ïíðîíè ïð ïðííáíè, òíè ïíñòíÿííí áèóñàà ññí ùðð, àñè÷èí à ïááñèèÿ æèáíð ïí ïàèèí òíèðà è ïàà ïááñí ñàì èÿ ïááèñàà ïñúæääíàðîí íà áóðîíáíà ññí ùðð.

Áèà áúçêðúñí àèèÿð Õðèñîíñ ðàçéúñà íêîâèðà íà ààà è ñòúíèà òáÿ ññí ùððí à ïðèñúáà. È òíçè, èíèðîí à Õðèñîíá, ñúàèðà çèáðîè è çðúíòà àá÷íñò ñðáà áàçáðáæíèðà ïÿñúèè à ïòñðèíÿðà íà áðáí áðîí. Èàè? Èáðîí áúâ àñè÷èè ïðáðîíáíè, èçí áí÷èèè ñúàèðèÿ è ïá-ñòíÿðàèñòàà èçàèèà áóðîíáí áçíð èúì Áíññíáà è ïíà÷èíÿà ïèñèèðà ñè, ÷òáñðààðà ñè, æèáíèÿðà ñè, òàèèðà ñè íà íà çàìííðîí è áðáíáííðîí, à íà àá÷íðîí è íàááñí ïðîí, íà Áíæèèðà çàííáàè, íà áñèÿðà Áíæèÿ. Õúèí ï òíáààà ðððàà ïñúæääíàðîí íà ññí ùðð, çàìíðîí ññí ùððí èðà ïáñòíÿðàèñòàà, ññí ùððí èðà ñúàèðèÿ ïíñÿð ïà òàèúà ÷íàáè íà ññí ùðð, à æèáíð, ïííáæà òíè æè áúçíðèà ñ ïèñèè è ÷òáñðàà, òñðáíáíè èúì áàçñí ùððèà à Õðèñòà Èèñòà. Ì áðáðîíðîí ñòáàà ñ ÷íàáè, èíèðîí æèááà ññíðáà çàèííèðà íà çàìííðîí, áðáíáí-ííðîí, ññí ùððí ïðîí. Õíáààà áðááúð ïà ïàøáðîí ññíáñáí èà ïð àñè÷èè çàìíè ïáñòíÿðàèñòàà, ïð àñè÷èè çàìíè ïèñèè è ÷òáñðàà ñ èàèíðà ñòúèíÿà èèííèè, òú÷à ïááèèèèèðà ñè ïðáæè, à èíèðîí èíááðíí ïè ïíèèðà, çà àà ïè çàííèèèè çèíáíí à áàçáíàðà íà ññí ùððà.

предпазливи и отговорни, да не приемат прочетеното тук и там безрезервно, а да се съветват със своите духовни пастори. Пастирите пък, ръководени от чувството за духовна отговорност, да се стремят да не отговарят прибързано, а да се съветват, ако е нужно, помежду си и едва тогава да дават отговор, водени единствено от грижата пасомите им да получават здрави и правилни духовни понятия. Накрая владиката призова да умоляваме Божията Майка да ни наставлява, да ни просвещава, да ни изцелява и да ни пази от всичко, което води до пристрастяване към земното или до глупаво гордеене със своя разум. И оттам насетне да извършваме със страх и трепет спасението си в Христа Исуса, като се стремим на дело да изпълняваме гумите на свети апостол Павел: *Преобразявайте се чрез обновения ваш ум, та да познаете от опит, коя е съвършената, угодна и блага воля Божия* (Рим. 12:2).

АРХИЕРЕЙСКА СВ. ЛИТУРГИЯ бе отслужена и на 30 април (17 април, ст. ст.), втората неделя след Пасха, наречена Томина. По време на Литургията четец Йоан Дочев от София бе ръкоположен за дякон.

„Когато Господ посочи на прародителите опасността от смъртта, те самоволно се хвърлиха в бездната на смъртта“, каза в словото си владиката. А когато Господ призова людеите към вечния живот, мнозина отказаха да влязат в него. Отказаха да влязат, защото отказаха да повярват. Не поискаха да повярват, че истинската, живата вяра е виждане на Господа. Не поискаха да повярват, че истинската жива вяра е усещане за Божието всеприсъствие. Не поискаха да повярват, че тази вяра вижда Бога, че тази вяра е трепетна мисъл за Бога, че тази вяра е мъка по Бога, когато се отдалечаваме от Него и радост, когато сме заедно с Него.

Да знаеха людеите, че истинската вяра в Единия истински Бог – Отец, Син и Дух Свети, е единственото сигурно наше зна-

ние, единственият целомъдрен път към знанието. Ако знаеха, нямаше подобно на апостол Тома да казват: „Очите ни не виждат Христа“, а щяха да смирят очите с гумите: „Та вие сте създадени да виждате не Него, а Неговото.“ Да знаеха людеите, че тази вяра е единственото сигурно знание, нямаше да казват: „Ръцете ни не могат да докоснат Христа“, а щяха да река: „Вие, ръцете, сте създадени, за да осезавате не Него, а Неговото“. Сътвореното може да вижда, може да чува, може да осезава само сътворено. Единствено рожденият от вода и Дух, роденият свише от Бога, може да вижда Бога с очите на вярата.

„Господ зове Своите люде – всички люде, за които Той пострада, към вечния живот“, продължи епископ Фотий. Дверите са едни – вяра и покаяние. За съвременния християнин е трудно да влезе през тия двери, защото не желае да отгаде себе си изцяло на вярата. Човек е съгласен да вярва, но в степен, в която той сам си определя, по начин, по който сам си определя.

А това е заблуда, и то тежка. Богооткровената вяра, благодатната вяра в Христа Бога не може да бъде ограничавана, измервана с човешки мерки. Тъкмо обратното – ние трябва себе си да измерим с мерилото на вярата. А това ще успеем да сторим, когато ѝ отгадем и ума, и сърцето, и самите себе си без извъртливи уговорки.

И тъй, ние можем да се приобщим към истинската вяра само ако изпълним словата на Христа Спасителя – да се отречем от себе си, да вземем кръста си и да Го последваме. Поемем ли този път и обърнем ли се с молитва към Господа да помогне на неверието ни, тогава сърцето ни ще промълви: „Господи, дай ми истинската вяра, дай ми благодатно-духовно знание. Ето, аз Ти давам целия себе си, гари ми и Ти Себе Си, Отче, Създателю и Боже мой!“

ХРАМОВИЯТ ПРАЗНИК на църквата „Свети Георги“ в гр. Стамболийски, която с грижите на енорияшите и енорийския

свещеник става все по-благолепна, премина радостно и ведро. Триадицкият епископ Фотий, заедно с енорийския свещеник о. Доротеј Стоянов и дякон Николай Петров, отслужи празничната св. Литургия, на която се стекоха православни християни от цяла Южна България. „Можем ли ние, които сме се събрали днес да прославим св. великомъченик Георги, тук, в неговия храм, да станем съобщници на неговата вяра, на неговата надежда, на неговата любов, на неговата победа?“ – запита в проповедта си владиката. Трудно, след като нашата вяра е като тръстика, люлеена от вятъра. А тя е такава, защото ние с вас се борим, та дори сме готови и да страдаме за това, що виждат телесните ни очи – за земно оцеляване, за земно добруване, за земни блага. Готови сме да се борим и да страдаме за това, що желае плътският ни ум и плътското ни сърце. Ала ние нехаем за онова, което не се вижда, което е постижимо само за духовния взор – нехаем за вечното. Нехаем за всичко онова, което може да направи вярата ни сърце на нашето сърце и гуша на нашата гуша.

Владиката разказа следния действителен случай: По време на Втората световна война в един артилерийски разчет няколко руски войници – вярващи млади момчета – решили да живеят за Бога. Решили да не проявяват раздражителност, решили през цялата година да не отронват хулна дума един спрямо друг и с тази решимост живеели всеки ден. Както разказва един от тях: „Сред вихъра на боя тичаме към оръдието и викаме: „Господи, помогни! Господи, помилуй!“ , а наоколо свирят и се пръскат снаряди, неприятелските изтребители се носят с бръснещ полет над главите ни. И така всеки ден. Не проявявахме никакво лукавство. И колкото можехме, молехме се горещо и със създи.“

Какво ще носим в сърцата си зависи от нашата решимост, от нашия избор, от постоянството на този избор. А за да го направим, не трябва да се заравяме в този живот, в неговата логика. Всъщност поемеш ли в сърцето си капка от вярата, капка от надеждата, капка от любовта на светите мъченици, целият този живот – живот преходен, с всичките му мъки, трудности

и изпитания – ще ти се стори детска игра.

„Прег нас все още е пътят – завърши епископ Фотий. – Път стар и нов, път единствен, водещ към спасение, път стръмен и трънлив. Ако носиш само себе си по този път, трудно вървиш. Ако ли пък нарамиш тежестта на твоите ближни върху си, крачиш с лекота по него. Свети велики свидетелю на Христовото Възкресение и Христовата победа над смъртта и дявола, свети великомъчениче Георгие, благослови ни и ни помогни да поемем по този път и да не се обръщаме назад!“

ЦЪРКОВНО-БОГОСЛУЖЕБНАТА ПРОСЛАВА на баташките новомъченици бе тържествено извършена на 16 и 17 май (3 и 4 май, ст.ст.) 2006 г. в катедралния храм „Успение Богородично“ в столицата. Голямото духовно празненство, оглавено от председателя на Българската Старостилна Православна Църква Триадицкият епископ Фотий, събра множество клирици, монаси и миряни не само от страната, но и от братските Църкви. Румънската Старостилна Православна Църква бе представена от Илфовския епископ Флавиан и неговия протосингел архимандрит Нифон, придружени от двамата братя на манастира „Успение Богородично“ в Букурещ. От САЩ пристигнаха архимандрит Акакий, игумен на манастира „Св. Григорий Палама“ в Етна, Калифорния, свещеник Йосиф Милър, йеромонах Григорий и монах Власий (Американски екзархат на Синода на Противостоящите – Гръцка Истинно-Православна Църква). Богослуженията в навечерието и на самия празник бяха водени от двамата архиереи, в съслужение на шестнадесет свещеници и при участието на трима дякони. Вечерта на 16 май (3 май, ст. ст.) бе извършена последната панихида за християните от Батак, пострадали мъченически за православната си вяра през 1876 г. Сетне бяха отслужени малка вечерня и всенощно бдение в тяхна чест, по време на които за първи път в храма прозвучаха трогателните песнопения от службата, посветена с любов на новомъчениците. Когато хорът запя: „Хвалите имя Господне...“ от олтара бе изнесена прекрасната икона

на баташките новомъченици, изографисана от монахини в манастира „Св. преподобно-мъченица Велика княгиня Елисавета“ край гр. Етна, Калифорния. Епископ Фотий благоговейно сне покривалото от иконата и цялото духовенство въодушевено запя:

Величїемъ вїезъ, страстотѣрпцы стїи, ново-мъченицы вїтїи стїи, и чїтїемъ честнїа страдїнїа вїша, їаже за хрїста претерпїли стїе.

Обстановката в храма бе необикновено светла, мирна и тържествена. Сърцата бяха съгривани от чувства на обич и преклонение пред светлия подвиг на нашите знайни и незнайни предци, които столетия наред са отстоявали вярата си с цената на неописуеми неволи и страдания и в своя устрем да останат до септия си грях Христови агънца са предпочитали смъртта пред земните облаги и предимства — омерзителна награда за измяната. Сякаш всеобща бяха неизказаните с думи мисли и чувства: Прославяме ви не ние, вашите недостойни потомци, прославя ви Бог, Който гнес милостиво открива пред помръкналия ни взор красотата на вашия подвиг и ни дарува вас за помощници и молитвеници в тези трудни години.

В празничния ден бе отслужена тържествената св. Литургия, след която бе извършено литийно шествие с молебен към баташките новомъченици. Епископ Фотий и епископ Флавиан се обърнаха към събралите се за празника с вълнуващи слова (слова са поместени на стр. 2–4). На другия ден чуждестранните гости заедно с епископ Фотий и група клирици извършиха поклонническо посещение в гр. Батак. Там те бяха радушно приети от служителите на историческия музей в града начело с родолюбивата му директорка г-жа Екатерина Пейчинова, оказала през последните месеци лобезно съдействие при проучванията, предхождащи прославлението. „Прославлението на баташките новомъченици е едно от тези събития, които могат да променят живота на човека“, сподели свещеник Йосиф Милър от САЩ, професор по психология. Да благодарим на Господа, защото в днешните

дни на повсеместна духовна разруха, ни даде такава утеха чрез прославлението на баташките новомъченици, застъпници пред Бога за нашия род и отечество!

В ПРАЗНИК НА БРАТСКАТА ОБИЧ В ХРИСТА се превърна и литургийното богослужение в катедралния храм „Успение Богородично“ на 21 май (8 май, ст. ст.), Неделя на Самарянката. На Триадицкия епископ Фотий съслужиха архимандрит Акакий, игумен на манастира „Св. Григорий Палама“ край гр. Етна, Калифорния, свещеник Йосиф Милър от гр. Сиатъл, САЩ, свещениците Валентин Тодоров и Николай Иванов с участието на дякон Тодор Енчев. Този ден остана паметен и с ръкоположението на дякон Йоан Дочев в свещенически сан, извършено от Негово Преосвещенство Триадицкия епископ Фотий. В проповедта си предстоятелят на Българската Старостилна Православна Църква изтъкна, че гумите на Христа за

поклонението на Бога с дух и истина са за нас изобличение и надежда. „Те са изобличение, защото ние, подобно на старозаветните юдеи, много често служим на Господа законически, формално, бездушно. Служим вяло и студено, служим като наемници, а не като чеда. Тези Христови гуми са изобличение за нас, защото като огнен меч пронизват нашето маловерие, малодушие, нерешителност и дори скрито нежелание да служим на Христа в дух и истина... Особено силно изобличение са тези богооткровени слова за нас, служителите на Христовия олтар. Горко ни, ако ние се превърнем в новозаветни фарисеи и законници! Горко ни, ако ние не служим на Живия Бог в дух и в истина!... Горко ни, ако водим поверените ни човешки души, от които няма нищо по-ценно на света, не при Христа, а при себе си! Горко ни, ако изискваме от людеите послушание към нас самите, а не към Христа! Горко ни, ако у нас се надига порив да господаруваме над стагото Христово! Горко ни, ако хвърляме лукав поглед към материалните

блага на нашите пасоми и ако скърбим, че самите ние нямаме достатъчно блага, или пък ако поставяме тия блага като условие за нашето духовно служение! Горко ни, ако се смятаме за властимащи и изискваме към себе си почит!

Ала словата на Господа Иисуса Христа за поклонението на Триединия Бог в дух и истина са утешение за нас – изтъкна владицата, – те са наша надежда. Защото Самата Истина, Второто Лице на Пресвета Троица се въплъти, за да ни дари с истина. Господ Иисус Христос дойде... на нашата земя, в нашата пустиня, не за да ни научи как да копаем земята, а дойде – Сам Жива вода, за да Го пият жадните. Дойде, не за да ни научи как се прави хляб, а за да бъде Сам Хляб за гладните. Господ дойде в нашия мрак, не за да ни учи как да добием сътворена светлина, а за да ни свети.

И тъй, който живее извън Христа, той не диша, не вижда, не яде, не пие. Животът извън Христа е само подобие на живот...

Бог е дух: и тия, които Му се покланят, трябва да се покланят с дух и с истина (Иоан. 4:24). Блажен е, който вложи в сърцето си тия слова. Него Господ ще възроди, ще го обнови, ще го осинови, ще го изведе от огнената пещ на тоя свят към росните простори на вечността, към неумирация живот в Христа, към живот, роден от дух и истина!“

НА 24 МАЙ (11 МАЙ, СТ. СТ.) благоевградското паство на Българската Старостилна Православна Църква тържествено отбеляза престолния празник на своя параклис. Енорийският свещеник о. Василий Зашев отслужи празничната света Литургия. Гости на празника бяха Негово Преосвещенство Триадицкият епископ Фотий, а също и свещениците Йоан Мостовенков и Владимир Дончев. „Колцина от тия, които празнуват днешния празник, чувствуват, че светите братя са ни донесли, са ни направили достъпно най-великото съкровище под небесната шир? – запита в проповедта си владиката. – Като са превели словото Божие на старобългарски език, те са ни дали възможност да станем съобщници на истината... Днешните люде никак не обичат да

бъдат изобличавани и малко ги интересува истината, защото са привикнали с мрака и предпочитат да живеят в меката тиня на греха, на удоволствията, на насладите. Днес огромна част от човеците се ръководят в своя живот от принципа: „Желая да живея тъй, че да ми е приятно, да съм задоволен, да имам колкото е възможно повече материални блага, да изпитвам колкото е възможно повече удоволствия, наслади. Друго не ме интересува.“ Това е гибелно. Ала людете не го съзнават, защото мисълта за смъртта не ги сепва, те гледат да са добре тук и сега, да потребяват колкото е възможно повече наслади. На такива люде много трудно можеш да говориш за истината. Такива люде съвсем не си дават сметка за туй, че единствено истината оцелостява – прави цял човешкия живот, а измамата и всичко свързано с нея, всички последици от нея, трошат, правят на парчета, смилат човека на пепел...

И тъй, колцина днес си дават сметка, усещат, макар и в най-малка мяра, с какво богатство са ни дарили светите наши просветители братята Кирил и Методий? Дарили са ни, както се казва в техния кондак, с извора на богопознанието. Дали са ни възможност чрез истината да се приобщим с живия Бог, да станем едно с Него, приобщавайки се чрез благодатта на Светия Дух по непостижим и неизразим начин с нашия Творец и Спасител, Бога. Блажени са обаче тия, които виждат всичко това, оценяват го и смиренно, скромно се борят, борят се с всичко в самите себе си, което ги дели от истината.“

ПРАЗНИКЪТ НА ХРИСТОВОТО ВЪЗНЕСЕНИЕ, което тая година се падна на 1 юни (19 май, ст. ст.), бе почетено с всенощно бдене с акатист, водосвет и ранна св. Литургия, отслужени от йеромонах Теодосий в едноименния параклис в столицата. В катедралния храм „Успение Богородично“ празничните богослужения оглави Триадицкият епископ Фотий, на когото съслужи свещеник Доротеј Стоянов, при участието на дякон Тодор Енчев. „Господ се въздига до Престола на Небесния Отец – каза в проповедта си владиката. – Тази висота няма мярка в сътворения свят. С нея донякъде е

съизмерима, но в противоположна посока, бездната, в която гордостта запокити отпадналия от Бога светлоносец – бездната, в която сатаната иска да запокити и човешкия рог. Ала Господ Иисус Христос ни избави от нея, като ни възнесе до наднебесни висоти, до огнезрания престол на Триединия Бог.

Възнесе ни първо, защото Господ се възнесе като Човек в плът, каквито сме всички ние, и второ, защото Той се възнесе... заради нас – за да ни открие пътя за примирение, общение и единение с Бога.

Но защо така трудно ние поемаме по този път? Защо така плахо пристъпваме? Защо боязливо се връщаме назад и се свличаме надолу?... – запита предстоятелят на Българската Старостилна Православна Църква. – Защото дълбоко в себе си ние не искаме Господ да снесе мрачното покривало от дома ни. Защото сами сме се зазидали така, че да не проникне до нас лъч от Божията благодат. Настроили сме ние къщурки и колибки, изкопали сме безчет землянки и ни е страх да не би Господ да ги разтури. А всъщност Той разтуря нашите къщурки, колибки и землянки, не за да ни остави бездомни, а за да ни настани в палат – светъл и широк, по-красив от небесния безкрай... Господ ни открива, че с нашето земелобие ние робуваме на измамата и иска да ни изцери от него. Господ иска да ни излекува от стремежа ни към земно добруване и наслади, иска да ни освети от кипящото плътско жизнелобие, защото всичко това ни заравя все по-дълбоко в земята и ни кара с все по-голямо усърдие да строим нашите къщурки и колибки, да копаем нашите землянки. Господ желае да ни открие, че оземленият плътски разум неизбежно робува на измами. Господ иска да ни открие, че тягата ни към земни наслади, блянове и по земни миражи неизбежно раждат горчилката и болката на страданията.

Господ ни зове към Себе Си, зове ни към тесния път, стръмния път – завърши владиката. – Зове ни нагоре и пак нагоре

по единствения спасителен път, зове и ни чака, за да ни протегне Своята всемогъща спасяваща десница. На Него, на възнеслия се заради нас и нашето спасение Човеколюбец Христос Господ чест, поклонение, слава и благодарение сега и всякога и във вечни векове!“

ГОЛЕМИЯТ ПРАЗНИК ПЕТДЕСЕТНИЦА, на който възпоменаваме слизането на Светия Дух над апостолите и рождения ден на Църквата, бе отбелязан в катедралния храм „Успение Богородично“ с архиерейско богослужение. На Триадицкия епископ Фотий съслужиха свещениците Валентин Тодоров и Йоан Дочев, при участието на дякон Тодор Енчев. В проповедта си владиката изтъкна, че всеки един православен християнин получава благодатта на Светия Дух в тайнството Миропомазване. Ала Светият Дух Божий прониква в нас като гуша в гуша и общува с нас като личност с личност един-

ствено и само когато ние ставаме Негови съзнателни съработници, когато свободно и съзнателно разкриваме природата си за Неговото действие. Първоначалното действие на Светия Божий Дух в разкриващия се за Него човек е освобождаващо, защото благодарение на него отслабва лъстивата измама на греха. Склонностите към грях, греховните предразположения, навици и страсти постепенно губят пълнотата на своето господство и власт над християнина.

Следствие от това първоначално, освобождаващо действие на Светия Божий Дух е преобразяването, оздравяването, изцеляването на човешката природа. Това се отнася както за душата – преди всичко – така и за тялото. Разбира се, когато става дума за изцеление и здраве на тялото, това не бива да се разбира непременно в медицински смисъл. Защото *сее се тяло душевно*, според думите на Апостола, а *възкръсва тяло духовно* (1 Кор. 15:44). Но душата, като духовна съставка на човешката природа,

неизразимо и непостижимо за самата нея, за собствения ни разум, наистина се възражда, преобразява, изцелява, оцелостява. Това го доказва хилядолетният опит на християнското благодатно подвижничество, на действения живот в Христа Иисуса чрез Духа Светаго.

Ала защо в дълбочина не ни се иска да се разтворим за действието на Светия Божий Дух, Чиято несътворена благодат носим в себе си? Не ни се иска, защото твърде силно тегнем към тоя свят. Грехопадналата човешка природа се стреми да изживее тук, на земята, колкото е възможно повече удоволствия. Ала колкото по-силен е стремежът към удоволствия, толкова по-остра става горчилката от страданията, следващи подир тях. Сякаш самото творение възмездява този неистов стремеж към удоволствия със страдания и колкото по-силен е той, толкова по-остра и нетърпима става горчилката на страданията, достигаща връхната си точка в смъртта.

Единствено животът в Христа Иисуса чрез Духа Светаго може да изведе човека от този порочен кръг, изтъкна владиката. Но за да тръгне, човек трябва да се довери на Господа, и то да се довери докрай. А иначе ние от опит знаем как по фарисейски жалко се разкъсваме между жаждата за себелюбиви удоволствия и стремежа към живот в Христа. Това раздвоение е изпитал и изпитва всеки. Въпросът е обаче на коя страна ще застанем със съзнанието, съвестта. Когато човек се реши да поеме кръста си и да тръгне подир Христа, когато се реши да се бори тус крещящия, тус лукаво-умилкващия се глас на себелюбивия стремеж към наслади, тогава и само тогава той започва да разкрива себе си за Христа Бога, за Божията благодат. Тогава и само тогава човекът прохожда в истинския християнски духовен живот.

И какво да речем? Всесветий и Вечни Душе на истината, разтърси гушите ни, за да се събудят, да дойдат в себе си, да се очистят, да познаят часа на Твоего посещение и да възкликнат: „Творението става ново, Боже, когато Ти, Вечностьществуваният и Истинният, го посетиш.“

СВЕТА ТРОИЦА – храмовият празник на гоцеделчевската енория, който тази година се падна на 12 юни (30 май, ст. ст.), събра клирици и миряни от различни кътчета на Югозападна България. Рано сутринта о. Йоан Мостовенков отслужи водосвет. За принасяне на безкръвната евхаристийна Жертва около св. престол се събраха Негово Преосвещенство Триадицкият епископ Фотий, свещениците Йоан Мостовенков, Стефан Андонов и енорийският свещеник Владимир Дончев, при участието на дяконите Тодор Енчев и Максим Мелехов. В словото си епископ Фотий говори за Църквата: „... Църквата е събрание на вярващи, Църквата е Тяло Христово, както учи св. ап. Павел най-вече в посланието си до ефеските християни, тайнствено Тяло Христово. Господ Иисус Христос ... е Глава на това тяло, а ние сме неговите членове. По този начин в Църквата ние сме свързани с Господа и помежду си. Но нека се опитаме да допоясним. Църквата в сърцевинния смисъл на това понятие ... – едната, света, съборна и апостолска Църква, Православната Църква – е свидетелство: живо, действено, благодатно свидетелство за възкръсналия Господ Иисус Христос, за това, че Господ е жив, че Господ възкръсна, възнесе се на небесата, сега отгясно на Отца и ни изпрати Светия и животворящ Божий Дух.“

Единството на Църквата е преди всичко единство в правилната вяра и живота според тази вяра. Единството на Църквата е единство вътрешно, живо участие в това свидетелство за възкръсналия Господ. Ние с вас можем да свидетелствуваме за това, че Господ е възкръснал, когато вярата ни в Господа е жива и когато стремежът ни за живот според тази вяра е жив и плодотворен. А за да бъде такъв, следва да се стремим да живеем според Божията воля, т.е. според Божиите наредби, които Господ ни е известил именно чрез Църквата, защото Църквата ни преподава правилно истините на слово Божие и истините на Свещ. Предание. И всичко това – в пълнотата, която Господ ни е дарил, в пълнотата на истината и живота в Христа Иисуса чрез Светия Дух...

Нашата цел ... следва да бъде: да стоим в Църквата, да стоим искрено, нелицемерно,

15 април (2 април, ст. ст.) 2006 г.
Бдение за празника Вход Господен в Йерусалим в храма „Успение Богородично“, София.

21 април (8 април, ст. ст.) 2006 г., Велики петък.
Вечерня с изнасяне на св. Плащаница в храма „Успение Богородично“, София.

В КАТЕДРАЛНИЯ ХРАМ „УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО“, СОФИЯ

23 април (11 април, ст. ст.), Светли понеделник, храм „Успение Богородично“, София.

28 април (15 април, ст. ст.), Сандански. Престолният празник на храма „Живоприемен източник“

с всичките си мисли, с всичките си чувства, с цялата си гуша, да се стремим да възраснем във вярата, вярата във възкръсналия Христос Господ, и да се стремим да живеем според тази вяра. Това е основното. И ако ние живеем с тия мисли, с тия чувства, с тия стремежи, колкото и да сме и немощни, и грешни, и окаяни, Светият Божий Дух не ще се погнуси от нас и няма да ни лиши от Своята благодат. Всеки път, когато се каем за своето малодушие и маловерие или неверие, с това покаяние ние свидетелствуваме за възкръсналия Христос. Всеки път, когато се борим, за да извършим нещо добро, когато се борим със злото в нас самите, ние свидетелствуваме с този вътрешен порив за възкръсналия Христос, следователно ние сме живи членове на Христовата Църква.“

По-нататък владика Фотий изтъкна, че не трябва законнически да подхождаме към хората, цъващи за първи път в храма, за да не привнесем скръб към скръбта на без друго обремените от живота техни души. Накрая той призова: „Да благодарим на милостивия Господ, че в този объркан свят и сред тези изключително тежки изпитания в живота на Църквата Той ни е събрал ... под крилете на Своята Невеста, на непорочната Христова Църква, чиято гуша, чието сърце е Бог Дух Светий.“

ПАМЕТТА НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ тази година бе чествувана на 25 юни (12 юни, ст. ст.). Всенощното бдене по случай храмовия празник на приземния параклис в катедралния храм „Успение Богородично“ там бе отслужено от Триадицкия епископ Фотий в съслужение с о. Йоан Дочев, а ранната литургия на самия празник – от йеромонах Теодосий. Литургията в катедралния храм този ден бе възглавена от председателя на Българската Старостилна Православна Църква.

„Днес, възлюбени, е празник на небесна България, чиито чеда ние с вас сме призвани да бъдем – каза в словото си епископ Фотий. – Днес е празник на всички наши предци по вяра и род, които са станали чеда на светлината и безспирно молят Отеца на светлината да ни просвети, да ни поми-

лува, да ни спаси. „Негейте, чеда, се лута безпомощно из земните грумища“, сякаш ни говорят те. „Негейте да трупате имане, без да знаете кому ще се падне то! Защото нашият и вашият Отец не ще ви пита какво сте имали, а какво сте вие самите. Блазе ви, ако цялото ваше съкровище е при Отеца на светлините. Тогава и животът ви ще бъде при Него! Блазе ви, ако дарите сърцето си на Този, Що Сам ви го е дарил – на Бога! Тогава Неговата благодат ще стане сърце на сърцата ви. Ала горко ви, ако трупате земно имане и безропотно му робувате. Горко ви, ако посеете пръст в сърцата си, защото те ще издъхнат, затрупани от пръст. Отгайте сърцата си на Господа! Стремете се не да имате, а да сте и да бъдете!“

Уви, на нас твърде много ни се ще да имаме, да притежаваме – от вещите, та до душите човешки – продължи владиката. – Щё ни се, защото вярваме, че като имаме и притежаваме, ще усещаме своята лична значимост, ще добием самочувствие, чувство за устойчивост. Лъжовна вяра! Цялото това самочувствие, цялото това чувство за устойчивост, за лична значимост ще изгние в земната пръст и от него не ще остане и диря. Ала защо тогава се борим за бучка пръст? Всяка земна вещ, всяко земно имане, към което сме прилепили сърцата си тайно или явно, започва да избуява в сърцата ни и да ражда пръст...

И тъй, нашите родни небожители ни зоват не да имаме и да притежаваме, а да сме и да бъдем... – завърши владика Фотий. – Наши родни, наши свидни небожители, помогнете ни да възжелаем от цялото си съществуване да сме и да бъдем! Помогнете ни да се завърнем при Христа и при вас, та да пребъдем вечно с Него и с вас!“

След светата Литургия бе отслужен молебен към всички български светии с литийно шествие около храма.

ПРАЗНИКЪТ НА СВЕТИТЕ ПЪРВОВЪРХОВНИ апостоли Петър и Павел събра много богомолци в столичния храм „Успение Богородично“, където всенощно бдене и света Литургия отслужи епископ Фотий. Съслужи му свещениците Валентин Тодоров и

Йоан Дочев с участието на дяконите Тодор Енчев и Николай Петров. В празничния ден мнозина православни християни пристъпиха към св. Христови Тайни.

„Днес прославяме два христолики стълба на Църквата и в тяхно лице славим силата, красотата, тържеството на Църквата – започна словото си владиката. – Ала как ги славим? Като наемници или като синове?“

Ако славим като наемници, нашата прослава може и да достигне до нечии уши и очи, но едва ли ще стигне до нечие сърце. Ако славим като наемници, ние ще славим не толкова със сърце и ум, колкото с прилично присъствие в храма; не с живот, дух и истина, а с външно усърдие. Ако славим като наемници, не ще можем да почувствуваме силата, красотата, тържеството на апостолския подвиг, не ще можем да почувствуваме победната слава на Църквата. Ако пък славим като синове, тогава ние според силите си ще бъдем живи участници в силата, красотата, тържеството на апостолския подвиг, в победната слава на Църквата.

Ала кои са наемници и кои са синове? – продължи председателят на Българската Старостилна Православна Църква. – Наемникът пресметливо се стреми да бъде служител и на Бога, и на света. Той полага усилия, за да получи – получаването е за него подбуда и цел. Наемникът може да бъде добросъвестен, може да бъде усърден, ала не дава Господу сърцето си, самия себе си. Свици му се. Бои се. Иска му се и в храма да е изряден, но и в света да бъде като всички други – да не се лишава от насладите и утехите на света. Наемникът е в този смисъл неизбежно двоен и неизбежно в някаква степен фарисей. Усърдието му се разгаря главно когато има потребност да получи блага и то най-вече земни – и добра работа, и сполука в живота, и здраве, непременно здраве. Че защо е толкова редовен в храма, защо заръчва толкова молебени, пали свеци? Нали за да получи, за да му е добре! Ако наемникът продължи така, той не само че не ще

стане син, но може да се свлече още по-ниско и да стане роб – да служи на Бога, или по-точно да мисли, че служи на Бога, от страх. От страх да не му се случи нещо лошо, от страх да не загуби и онова, що мисли, че има.

А кои са синовете? – Тия, които отново и отново разгарят в себе си решимост да посветят на Бога целия си живот, да Му посветят безостатъчно, докрай сърцата си, да Му посветят самите себе си – изтъкна архиепископът. – Тия, които желаят да бъдат синове, знаят и чувствуват, че друг път за тях няма. Знаят, че на Бога не можеш да бъдеш полу-служител, че двоеността, извъртливостта, пресметливостта поразяват сърцето, разяждат го, запокитват го далеч от Господа. Тия, които желаят да бъдат синове, са усетили сладката тайна на сърцето, което се стреми да бъде вярно на Господа, което се стреми да се съчетае с Господа отново и отново след всяка изневяра. Знаят горчивата и едновременно сладка тайна на сърцето, което след всяка изневяра скърби, разкъсва се, ала отново и отново умолява своя Небесен Жених, Христа Господа, за прошка и за милост...

Синовете, единствено синовете могат да участвуват в апостолското дело на Църквата, което продължава и ще продължава до свършека на времената – завърши владиката. – Макар и немощни, макар и изпоранени,

СЪДЪРЖАНИЕ

Триадицкий епископ Фотий България, която намерихме	2
Илфовски епископ Флавиан Съкровище, останало скрито 130 години	3
Църковно-богослужебната прослава на баташките новомъченици: фотоалбум	5
Из службата на баташките новомъченици	7
Светител Игнатий Брянчанинов Христовата чаша	11
На какво ни учеше Матушка (продължение)	16
Вранчанският епископ Пахомий (некролог)	23
Из живота на Българската Старостилна Православна Църква	24

Вдясно:

Престолният празник на храма „Свети великомъченик Георги Победоносец“ в Стамболийски. 6 май 2006 г. (23 април, ст.ст.). Моменти от празничната архиерейска св. Литургия.

но те, само те могат да продължават това дело. Защото те идват в храма, подобно на митаря, за да поплачат вътрешно и да се съкрушат пред Господа, за да се устремят към Него с всичките сили на ума, душата, сърцето, волята. Тъкмо синовете са дружелюбно открити към останалите, тъкмо синовете могат да ги гарят с милостиви мисли, със състрагателни чувства, защото

те бликат от сърцето, което само винаги се нуждае от Божията милост. Блажени, които желаят да станат синове, да живеят като синове, да умират като синове, за да заживеят вечно в селенията на Небесния Отец, напускайки този свят с живото свидетелство на съвестта си: *С добрия подвиг се подвизавах, пътя свърших, вярата опазих* (2 Тим. 4:7) – завърши словото си епископ Фотий.

Горе вляво: 30 април (17 април, ст.ст.), Томина неделя. Ръкоположението на четец Йоан Дочев в дяконски сан. *На останалите снимки:* 21 май (8 май, ст. ст.) 2006 г. Моменти от св. Литургия в катедралния храм „Успение Богородично“, по време на която дякон Йоан Дочев бе ръкоположен за свещеник.

24 май (11 май, ст. ст.), Благоевград. Престолният празник на параклиса „Св. св. Кирил и Методий“.

12 юни (30 май, ст. ст.), гр. Гоце Делчев. Моменти от престолния празник на храма „Света Троица“.

Панихидата и заупокойната лития за матушка игумения Серафима по случай втората годишнина от кончината ѝ извърши Негово Преосвещенство Триадицкият епископ Фотий заедно с единадесет свещенослужители. 4 юни (22 май, ст. ст.), Княжевски манастир „Покров на Пресвета Богородица“.